

Ισοζύγιο

εργατικού δυναμικού

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ 2002

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2001

ISBN

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται
νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρακολούθηση των εξελίξεων και η εκτίμηση των τάσεων στην αγορά εργασίας αποτελεί δραστηριότητα υψηλής προτεραιότητας για την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Αποτελεί βασικό συστατικό για την εκπλήρωση της αποστολής της ως του εθνικού φορέα για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Οι ποιοτικές και αριθμητικές ανισοσκελίες ανάμεσα στην προσφορά και στη ζήτηση εργατικού δυναμικού συγκροτούν σοβαρές αδυναμίες στην αγορά εργασίας. Μέσα από την ετήσια μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού, η οποία διεξάγεται εδώ και 15 χρόνια, επιχειρείται η πρόβλεψη των ανισοσκελειών και ο εντοπισμός των επαγγελμαμάτων που θα εμφανίσουν ελλείψεις ή πλεονάσματα.

Τα αποτελέσματα της μελέτης αξιοποιούνται τόσο από την Αρχή όσο και από άλλους φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στον ευρύ τομέα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού.

Η συνεισφορά των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, των οργανισμών και επιχειρήσεων που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια και άλλων αρμοδίων ήταν απαραίτητη για την ολοκλήρωση της μελέτης. Προς όλους αυτούς η Αρχή εκφράζει δημόσια τις ευχαριστίες της για την πραγματικά πολύτιμη συνεργασία τους.

Στο συντάκτη της μελέτης Γιάννη Μουρουζίδη, Λειτουργό Ανθρώπινου Δυναμικού 1ης Τάξης, στο Χριστάκη Χριστοφή, Λειτουργό Β΄ και στη Γιάννα Κορέλλη που είχαν την ευθύνη για τη συλλογή και ηλεκτρονική επεξεργασία των στοιχείων, στο Μάκη Κεραυνό, Ανώτερο Λειτουργό Ανθρώπινου Δυναμικού που συντόνιζε τη μελέτη και στο Δρα Γιώργο Όξινο, Διευθυντή της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού, εκφράζω τα θερμά συγχαρητήρια και τις πιο ειλικρινείς ευχαριστίες μου.

Π. Χ. Κουτουρούσης
Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας της Κύπρου θεωρείται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού ως σημαντική δραστηριότητα. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην εξασφάλιση έγκαιρης και ολοκληρωμένης εικόνας μέσα από τη διαχρονική ανάλυση των τάσεων και τη συνεχή και μεθοδική εκτίμηση των μελλοντικών αλλαγών.

Με τον τρόπο αυτό υποβοηθείται ο προγραμματισμός και η υλοποίηση των κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και προωθούνται άλλες ενέργειες με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Η μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκπονείται κάθε χρόνο εδώ και 15 χρόνια, προβαίνει σε προβλέψεις για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό για όλες τις ειδικότητες και επαρχίες της Κύπρου. Τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης για το 2002 παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Ελαφρά αύξηση της ζήτησης εργατικού δυναμικού

Ελαφρά αυξημένη αναμένεται να είναι η συνολική πρόσθετη ζήτηση για το 2002 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Προβλέπεται ότι θα αυξηθεί κατά 1,4% και θα ανέλθει στα 11.739 άτομα. Αυτό είναι αποτέλεσμα του ψηλού ρυθμού αύξησης της απασχόλησης σε τομείς των Υπηρεσιών, παρόλο που η απασχόληση θα μειωθεί στη Μεταποίηση και θα παραμείνει στάσιμη στις Κατασκευές. Οι τομείς των Υπηρεσιών που θα πετύχουν τους υψηλότερους ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης είναι:

- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και Επιχειρηματικές δραστηριότητες
- Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
- Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί

- Εκπαίδευση
- Υγεία και κοινωνική μέριμνα

Η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής ζήτησης αφού ανέρχεται στα 8.404 άτομα ή στο 71,6% του συνόλου. Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων ανέρχεται στα 3.173 άτομα ή στο 37,8% της ζήτησης για αντικατάσταση και αποδεικνύει ότι η επίδραση των εσωτερικών μετατοπίσεων στη διαμόρφωση της εικόνας στο επίπεδο των ειδικοτήτων είναι μεγάλη.

Αναμένεται ουσιαστική μείωση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς

Ουσιαστική μείωση κατά 2.228 άτομα ή 10,4% αναμένεται να παρουσιάσει η συνολική πρόσθετη προσφορά για το 2002 σε σύγκριση με το 2001. Έτσι προβλέπεται ότι θα ανέλθει στα 19.719 άτομα. Ταυτόχρονα, διαμορφώνονται αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς ανάμεσα στα δύο χρόνια.

Οι σημαντικότερες μειώσεις αναμένεται να παρουσιαστούν:

- Στον αριθμό των ανέργων κατά το τέλος του χρόνου ως αποτέλεσμα της συγκριτικά καλής οικονομικής ανάπτυξης.
- Στα άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Μέσης Εκπαίδευσης εξαιτίας περαιτέρω μείωσης του αντίστοιχου ποσοστού.
- Στους απόφοιτους δημοσίων και ιδιωτικών σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο εξαιτίας επέκτασης της διάρκειας σπουδών τους.
- Στους απόφοιτους δημοσίων και ιδιωτικών σχολών Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης εξαιτίας μείωσης του αριθμού των μαθητών.

Οι σημαντικότερες αυξήσεις εντοπίζονται:

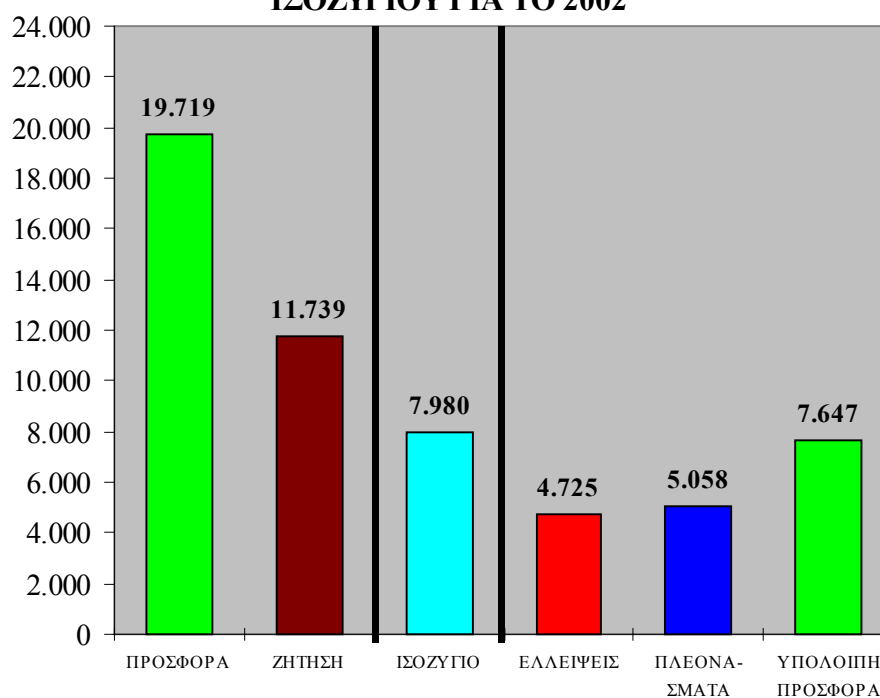
- Στους απόφοιτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό εξαιτίας της αύξησης στον αριθμό των φοιτητών.
- Στους απόφοιτους τεχνικών σχολών εξαιτίας της αύξησης που παρατηρείται στον αριθμό των μαθητών.

Συνέχιση της παρουσίας ανισοσκελειών ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση

Από τα αποτελέσματα της μελέτης του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002 διαπιστώνεται ότι **η αγορά εργασίας της Κύπρου θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει διαρθρωτικές αδυναμίες με αποτέλεσμα την εμφάνιση ανισοσκελιών**. Αυτό αποδεικνύεται από τη σύγκριση ανάμεσα στη συνολική προσφορά και ζήτηση. Ειδικότερα, ενώ η πρόσθετη προσφορά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση κατά **7.980 άτομα (-23,5% από το 2001)**, η πρόβλεψη είναι ότι θα παρουσιαστούν **τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα**. Οι ελλείψεις αναμένεται να ανέλθουν στα 4.725 άτομα, ενώ τα πλεονάσματα και η προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες θα φτάσουν στα 12.705 άτομα (5.058 και 7.647 άτομα αντίστοιχα). Η εικόνα αυτή παρουσιάζεται στο σχεδιάγραμμα στην επόμενη σελίδα.

Αρκετές από τις ελλείψεις, οι οποίες αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Το ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό αποτελείται από τους απόφοιτους και τους διακόψαντες στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος και από τους ανειδίκευτους ανέργους και ανέρχεται στα 3.974 άτομα. Με βάση τη μέχρι τώρα εμπειρία, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν δυσκολίες στην προσέλκυση των ατόμων αυτών για τα επαγγέλματα που δε θεωρούνται ελκυστικά όπως είναι τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2002

Στις 5 από τις 8 επαγγελματικές κατηγορίες η πρόσθετη προσφορά είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση

Από τη σύγκριση της προσφοράς και της ζήτησης εργατικού δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία εντοπίζεται ότι **τα πλεονάσματα θα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις** στις κατηγορίες:

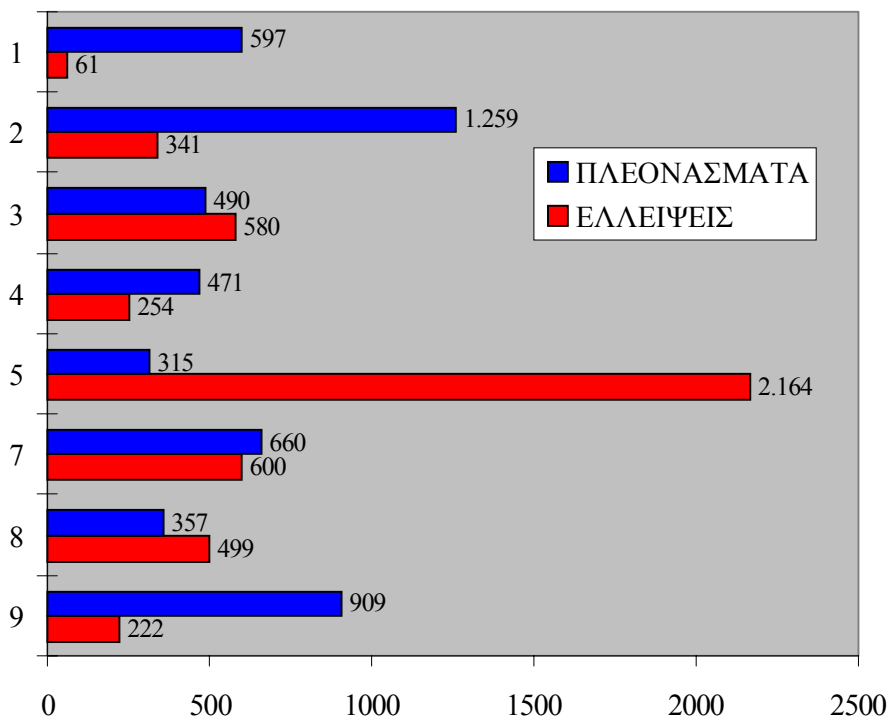
- Διευθυντές
- Πτυχιούχοι
- Γραφειακά επαγγέλματα
- Τεχνίτες
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται στους:

- Τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείς
- Υπάλληλους υπηρεσιών και πωλητές
- Χειριστές μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητές

Τα αποτελέσματα κατά επαγγελματική κατηγορία παρουσιάζονται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2002

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Προσφορά που ανέρχεται στα 7.647 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Αυτή αποτελείται από το ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό (3.974 άτομα), τους διακινούμενους από ειδικότητα σε ειδικότητα (3.173 άτομα) και τους επαναπατριζόμενους (500 άτομα).

Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις. Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι αυτό ισχύει πιο εύκολα στα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό στα επαγγέλματα των πωλητών και όπως έχει ήδη αναφερθεί σε μικρό μόνο βαθμό, στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων κατά επαρχία διαπιστώνεται ότι **το άθροισμα των πλεονασμάτων και της προσφοράς που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες είναι μεγαλύτερο από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.** Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες διαφορές και κατά συνέπεια τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στην Αμμόχωστο, στη Λάρνακα και στη Λευκωσία ενώ η μικρότερη διαφορά αναμένεται να παρουσιαστεί στη Λεμεσό.

Όμως δεν είναι δυνατό να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση των ελλείψεων σε οποιαδήποτε επαρχία εξαιτίας των ανισοσκελειών που παρουσιάζονται στις διάφορες ειδικότητες.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις σε επαγγέλματα αφορούν τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα, της πληροφορικής και τους Πωλητές

Οι αναμενόμενες ελλείψεις για το 2002 είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων τριών λόγων:

- **Της μεγάλης ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί από ορισμένες ειδικότητες.** Αυτές

εντοπίζονται κυρίως στη Μεταποίηση, στις Κατασκευές, στον Τουριστικό τομέα καθώς και στα επαγγέλματα των πωλητών.

- **Της πρόσθετης ζήτησης προσωπικού σε ορισμένους τομείς που βασικά εντοπίζονται στον ευρύ τριτογενή τομέα, λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους.**
- **Της μη παροχής σχετικής αρχικής κατάρτισης από εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως στην περίπτωση ορισμένων τεχνικών επαγγελμάτων και των επαγγελμάτων των πωλητών.**

Οι σημαντικότερες ελλείψεις εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 30 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό σχεδιάγραμμα. Από αυτό διαπιστώνεται ότι οι μεγαλύτερες ελλείψεις αφορούν τα επαγγέλματα της πληροφορικής, του τουριστικού τομέα, τους πωλητές και επαγγέλματα της βιομηχανίας τροφίμων.

Επισημαίνεται ότι στα επαγγέλματα των πωλητών οι ελλείψεις ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, κυρίως αποφοίτων Μέσης Γενικής αλλά και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

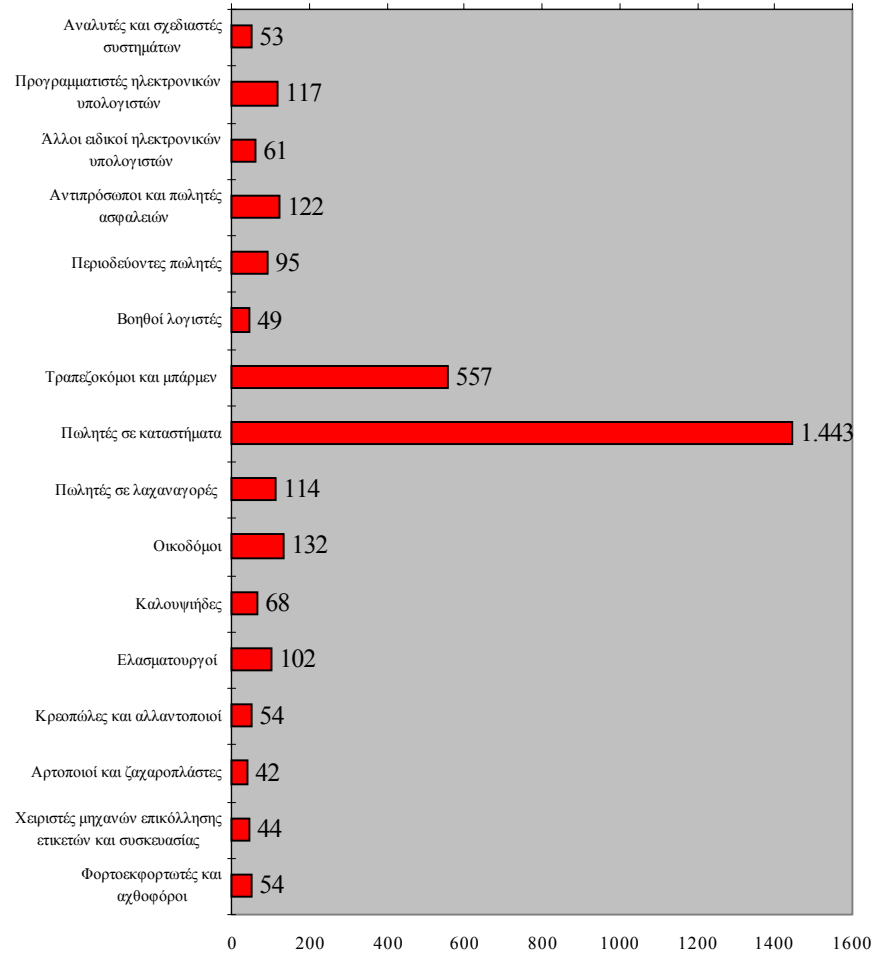
Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι ελλείψεις που αναμένονται στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν μερικώς με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, όπως είναι οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παρουσία ανισοσκελειών σε βασικά επαγγέλματα της οικονομίας αποτελεί ένδειξη του προβλήματος που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας της Κύπρου όπου δεν υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην προσφορά από νέα άτομα και στη ζήτηση. Η επαναλαμβανόμενη επιβεβαίωση των ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση υποδεικνύει την ανάγκη για χάραξη στρατηγικής για ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Οι ελλείψεις είναι δυνατό να απαμβλυνθούν βραχυχρόνια με τη διοργάνωση ταχύρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης νέου

εργατικού δυναμικού. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η Αρχή με την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα προβλέπονται για τους Διευθυντές, τους Πτυχιούχους, τα Γραφειακά Επαγγέλματα και τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

Τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού οφείλονται:

- Στο μεγάλο ενδιαφέρον ατόμων για εργοδότηση στα επαγγέλματα αυτά και ιδίως σε γραφειακά επαγγέλματα

καθώς και σε επαγγέλματα που απαιτούν προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

- **Στη μείωση στην απασχόληση** στη Μεταποίηση και στη στασιμότητα της στις Κατασκευές.
- **Στη μείωση στη ζήτηση** για επαγγέλματα που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε μια σύγχρονη οικονομία και κοινωνία.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού (αριθμοί μεγαλύτεροι από 50) παρουσιάζονται στο σχετικό σχεδιάγραμμα.

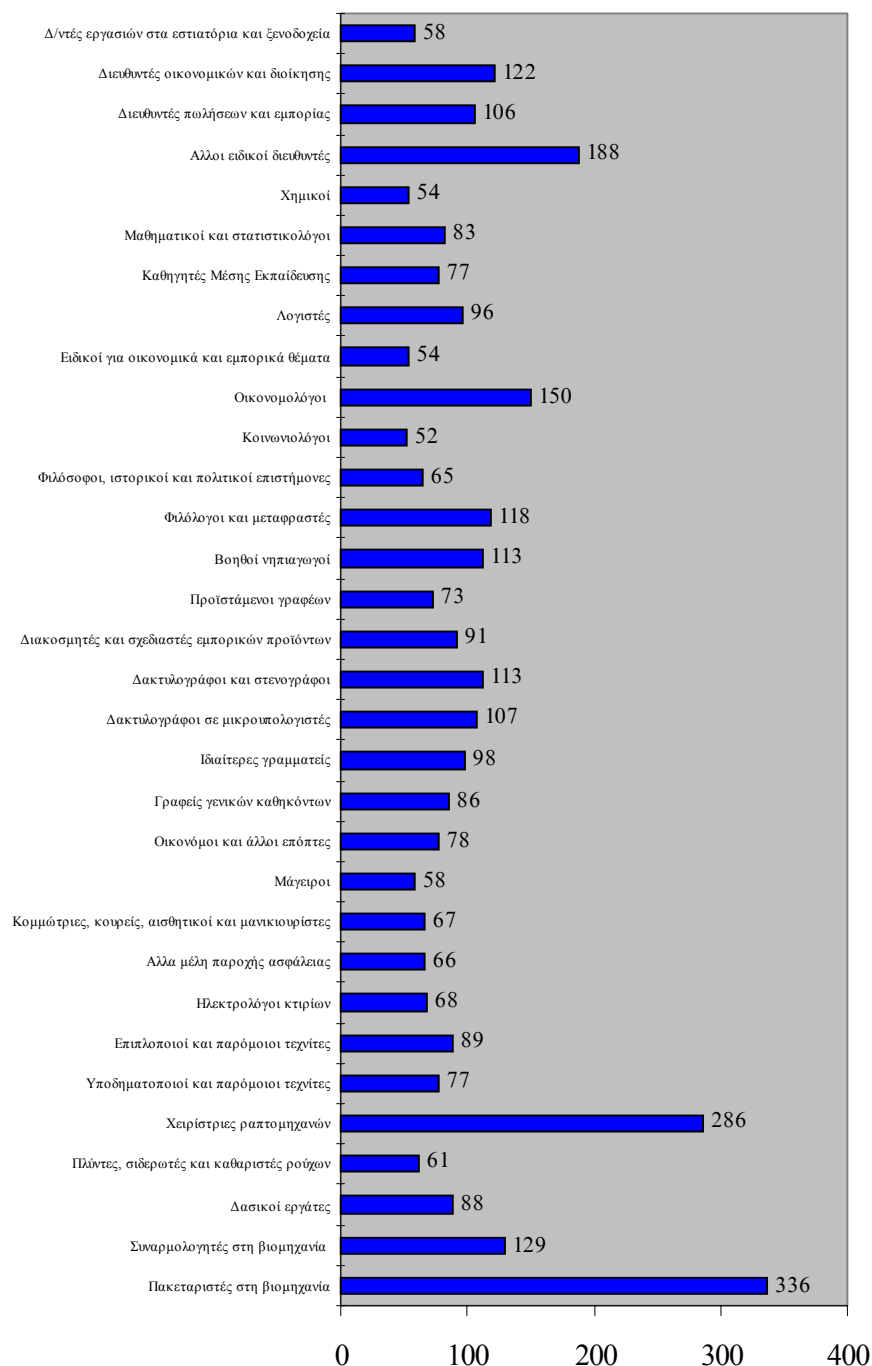
Στα Διευθυντικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της πρόθεσης μεγάλου αριθμού ατόμων να αναζητήσουν τέτοιες θέσεις εργασίας και προς το σκοπό αυτό αποκτούν σχετικά προσόντα με τη διοίκηση επιχειρήσεων.

Τόσο στους Διευθυντές όσο και στους Πτυχιούχους εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι εργοδότες συνήθως ζητούν από τα άτομα να έχουν πρακτική εμπειρία, να γνωρίζουν την Κυπριακή και διεθνή οικονομία και αγορά και να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις (γ.π. γνώσεις ξένων γλωσσών και γνώσεις για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Μεγάλο μέρος της προσφοράς στα γραφειακά επαγγέλματα αποτελείται από τους απόφοιτους Δευτεροβάθμιας και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης που προτίθενται να αναζητήσουν εργοδότηση σε τέτοια επαγγέλματα και γι'αυτό αποκτούν τα ανάλογα προσόντα. Όμως, σημειώνεται ότι κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των υποψηφίων και στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Σε κάποια τεχνικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της αναμενόμενης μειωμένης ζήτησης ως συνέπεια των σχετικά μικρών επιδόσεων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται τα περισσότερα από τα επαγγέλματα αυτά όπως είναι οι Κατασκευές και η Μεταποίηση.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 2002

Σε κάποιες ειδικότητες, παρόλο που δεν εμφανίζονται ελλείψεις εντούτοις θέσεις εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας ποιοτικών ανισοσκελειών ή διαφορών στους προσφερόμενους και ζητούμενους όρους εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται **ουσιαστικός ρόλος στην κατάλληλη κατάρτιση των νεοπροσλαμβανομένων ατόμων** ώστε να συμπληρώσουν τις γνώσεις και δεξιότητές τους.

Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού προωθεί ενέργειες για αντιμετώπιση της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Συνοπτικά, οι ενέργειες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή ευκαιριών κατάρτισης στο εργατικό δυναμικό στα επαγγέλματα που παρουσιάζουν ελλείψεις.
- Προώθηση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Δραστηριοποίηση στους τομείς της επαγγελματικής καθοδήγησης και διαφώτισης των νέων για την κατάσταση στην αγορά εργασίας.
- Προσπάθεια για τη δημιουργία νέας ή ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής για παροχή κατάρτισης.
- Παροχή βοήθειας και τεχνικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις για βελτιώσεις στον προγραμματισμό και στην αξιοποίηση του προσωπικού τους.
- Συνεχής μελέτη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας.
- Συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για καλύτερο προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	1
1.2.	Μεθοδολογία	2
1.3.	Περίγραμμα της μελέτης	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ: ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	8
2.1.	Πληθυσμός	8
2.2.	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	9
2.3.	Απασχόληση	10
2.4.	Ανεργία	14
2.5.	Ξένο εργατικό δυναμικό	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	21
3.1.	Ανάλυση πρόσθετης προσφοράς	21
3.2.	Ανάλυση πρόσθετης ζήτησης	29
3.3.	Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού	33
3.3.1.	Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαρχία	35
3.3.2.	Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	50
4.1.	Γενική εικόνα Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002	50
4.2.	Επαγγέλματα με τις σημαντικότερες ελλείψεις και τα σημαντικότερα πλεονάσματα για το 2002	54
4.3.	Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 :	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	63
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :	ΠΙΝΑΚΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 :	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2002	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 :	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 :	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ως ο αρμόδιος φορέας για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου, θεωρεί την παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας ως σημαντική δραστηριότητα. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην εξασφάλιση έγκαιρης και ολοκληρωμένης εικόνας και αξιόπιστων δεδομένων. Η μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκπονείται κάθε χρόνο εδώ και 15 χρόνια, παρέχει αναλυτικές πληροφορίες για την προβλεπόμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας και συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στη μελέτη χρησιμεύουν στον προγραμματισμό και εφαρμογή των αναγκαίων δραστηριοτήτων κατάρτισης και στην προώθηση άλλων ενεργειών όπως είναι η ενημέρωση του κοινού και ιδιαίτερα των νέων και η βελτίωση της αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού μέσα στις επιχειρήσεις. Επίσης, η μελέτη αξιοποιείται από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και υπηρεσίες που ασχολούνται με τον ευρύ τομέα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Σκοπός της μελέτης είναι ο εντοπισμός των ανισοσκελειών που αναμένεται ότι θα παρουσιαστούν στην αγορά εργασίας της Κύπρου μέσα στο 2002. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη **διενέργεια προβλέψεων για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό κατά ειδικότητα και επαρχία**. Οι ανισοσκελίες καταδεικνύουν τις ειδικότητες στις οποίες θα εμφανιστούν ανάγκες κατάρτισης μέσα στο 2002. Οι ανάγκες αυτές δυνατό να αφορούν:

- **αρχική κατάρτιση** σε σχέση με ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό λόγω μεγαλύτερης ζήτησης από την προσφορά,
- **επιμόρφωση** ατόμων με γνώσεις και δεξιότητες που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις συγκεκριμένης ειδικότητας,

- **επανεκπαίδευση** προσωπικού από ειδικότητες που παρουσιάζουν πολύ μεγαλύτερη προσφορά από ζήτηση ή που καταργούνται.

Η ανάλυση που γίνεται καλύπτει όλες τις ειδικότητες, όλες τις επαρχίες και όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με εξαίρεση τους δύο πιο κάτω τομείς, για τους οποίους δεν υπάρχουν ικανοποιητικά διαθέσιμα στοιχεία για τη διάρθρωση της απασχόλησης:

- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- Αλιεία και Ιχθυοτροφία

1.2. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία υπολογισμού της πρόσθετης προσφοράς και της πρόσθετης ζήτησης εργατικού δυναμικού παρουσιάζεται συνοπτικά στο κεφάλαιο αυτό και διαγραμματικά στο Σχεδιάγραμμα 1. Εκτενέστερη λεπτομερής ανάλυση της μεθοδολογίας παρατίθεται στο Παράρτημα 1.

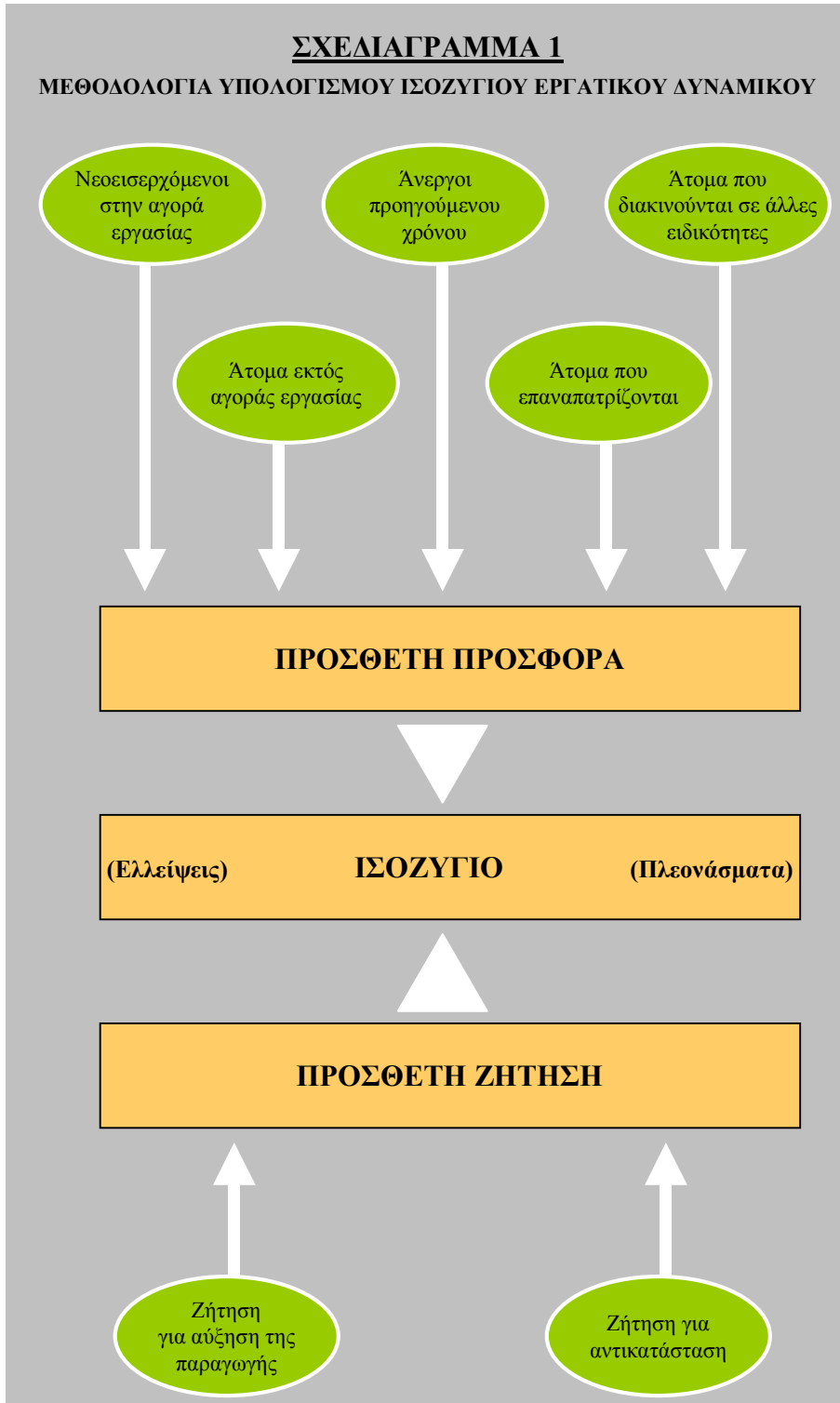
Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και στην πρόσθετη ζήτηση για το συγκεκριμένο χρόνο. Επισημαίνεται ότι το αποτέλεσμα της διαφοράς αυτής **δεν αποτελεί πρόβλεψη της ανεργίας** για τους ακόλουθους δύο λόγους:

- Οι ελλείψεις σε ορισμένες ειδικότητες δεν είναι δυνατό να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα σε άλλες.
- Οι ανισοσκελίες μεταξύ επαρχιών δεν εξισορροπούνται πάντοτε με μετακίνηση ατόμων.

Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων της μελέτης χρησιμοποιούνται οι επίσημοι όροι και περιγραφές των επαγγελμάτων. Αυτό είναι απαραίτητο για να υπάρχει, όσο αυτό είναι δυνατό, διαχρονική συνέπεια και δυνατότητα σύγκρισης με άλλα διαθέσιμα στοιχεία και αναλύσεις τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Πρόσθετη προσφορά

Η πρόσθετη προσφορά αποτελείται από τις ακόλουθες πέντε βασικές κατηγορίες:

- **Η πρώτη κατηγορία είναι οι νεοεισερχόμενοι, δηλαδή άτομα που θα επιδιώξουν να εργοδοτηθούν για πρώτη φορά μέσα στο 2002.** Τα άτομα αυτά είναι βασικά οι απόφοιτοι και οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.
- **Η δεύτερη κατηγορία αφορά την προσφορά από τους ανέργους κατά το τέλος του προηγούμενου χρόνου.** Τα στοιχεία αυτά διαφοροποιούνται ώστε να λαμβάνεται υπόψη η εποχικότητα της ανεργίας που έχει ως συνέπεια την εμφάνιση αυξημένης ή μειωμένης ανεργίας το Δεκέμβριο. Η εποχικότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική σε ορισμένες ειδικότητες όπως αυτές του τουριστικού τομέα. Πρόσθετα, όπου υπήρχαν στοιχεία, ότι συγκεκριμένες ομάδες εγγεγραμμένων ανέργων δεν αποτελούν πραγματική προσφορά σε επαγγέλματα, αυτά λήφθηκαν υπόψη στην πρόβλεψη της προσφοράς από τους ανέργους. Όμως η βάση για τον υπολογισμό της προσφοράς εξακολουθεί να είναι τα επίσημα στοιχεία της ανεργίας.
- **Η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στην προσφορά από άτομα που βρίσκονται εκτός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, δηλαδή δεν εργάζονται ούτε είναι γραμμένοι ως άνεργοι, αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν μέσα στο 2002.** Παράδειγμα αποτελούν νεαρές γυναίκες που εργάζονταν, αποχώρησαν κυρίως λόγω γάμου ή τοκετού και θα επιστρέψουν στην αγορά εργασίας μετά από κάποιο χρονικό διάστημα.
- **Τα άτομα που επιστρέφουν από το εξωτερικό για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο συγκροτούν την τέταρτη κατηγορία.** Ο αριθμός αυτός είναι σχετικά μικρός και η εκτίμηση γίνεται με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων. Πάνω στον αριθμό αυτό εφαρμόζονται ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Η προσφορά αυτή δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε ειδικότητες εξαιτίας της απουσίας συναφών πληροφοριών.

- **Η τελευταία κατηγορία αφορά τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας και διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη.** Αυτοί δημιουργούν ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού στην ειδικότητα από την οποία φεύγουν αλλά ταυτόχρονα αποτελούν προσφορά σε άλλες ειδικότητες. Η προσφορά αυτή δεν κατανέμεται σε ειδικότητες επειδή τα άτομα αυτά δε θεωρούνται καταρτισμένα για τις ειδικότητες στις οποίες θα μετακινηθούν. Επίσης, δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν τις ειδικότητες στις οποίες επιδιώκουν να εργαστούν τα άτομα αυτά. Η μεγάλη σημασία της κατηγορίας αυτής στη διαμόρφωση των εκτιμήσεων στις διάφορες ειδικότητες, καθιστά αναγκαία τη λεπτομερή μελέτη του φαινομένου αυτού.

Πρόσθετη ζήτηση

Η πρόσθετη ζήτηση αποτελείται από τη ζήτηση που σχετίζεται με την προβλεπόμενη διαφοροποίηση (αύξηση ή μείωση) στην παραγωγή και από τη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού ως εξής:

- Η πρόβλεψη της ζήτησης σε σχέση με το ρυθμό μεταβολής της παραγωγής γίνεται αφού εκτιμηθούν ο ρυθμός ανάπτυξης και η αξία παραγωγής κατά απασχολούμενο για τον κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- Η ζήτηση για αντικατάσταση μπορεί να προέλθει είτε από την αποχώρηση εργατικού δυναμικού από την αγορά εργασίας ή από τη διακίνηση ατόμων από μια ειδικότητα σε άλλη. Η εκτίμηση της ζήτησης για αντικατάσταση γίνεται ξεχωριστά κατά ειδικότητα για τον κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

1.3. Περίγραμμα της μελέτης

Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφεται ο σκοπός της μελέτης και παρουσιάζεται συνοπτικά η μεθοδολογία που έχει ακολουθηθεί.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια σύντομη ανάλυση των σημαντικότερων χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας της Κύπρου, δηλαδή του πληθυσμού, του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της απασχόλησης, της ανεργίας και των ξένων εργατών.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα αποτελέσματα της μελέτης του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002. Συγκεκριμένα, σε πρώτο στάδιο εξετάζονται σε λεπτομέρεια η προσφορά και ζήτηση εργατικού δυναμικού και οι παράγοντες που τις επηρεάζουν. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της σύγκρισης ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και πρόσθετη ζήτηση σε γενικό επίπεδο, κατά επαγγελματική κατηγορία και επαρχία, αλλά και σε μεγαλύτερη ανάλυση, κατά ειδικότητα.

Οι αναλυτικοί πίνακες του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002 είναι διαθέσιμοι στα γραφεία της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο. Οι πίνακες αυτοί περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία:

- Προσφορά και ζήτηση για την κάθε ειδικότητα.
- Ισοζύγιο και ανάλυση κατά επαρχία για την κάθε ειδικότητα.
- Ανάλυση των κατηγοριών της προσφοράς για την κάθε ειδικότητα.
- Ανάλυση των κατηγοριών της ζήτησης για την κάθε ειδικότητα.
- Ανάλυση των κατηγοριών της ζήτησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο καταγράφονται τα βασικότερα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί από τη μελέτη και γίνονται εισηγήσεις για αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί. Οι εισηγήσεις αφορούν γενικές κατευθύνσεις ενεργειών που προωθεί

ή είναι δυνατό να προωθήσει η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της αγοράς εργασίας, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

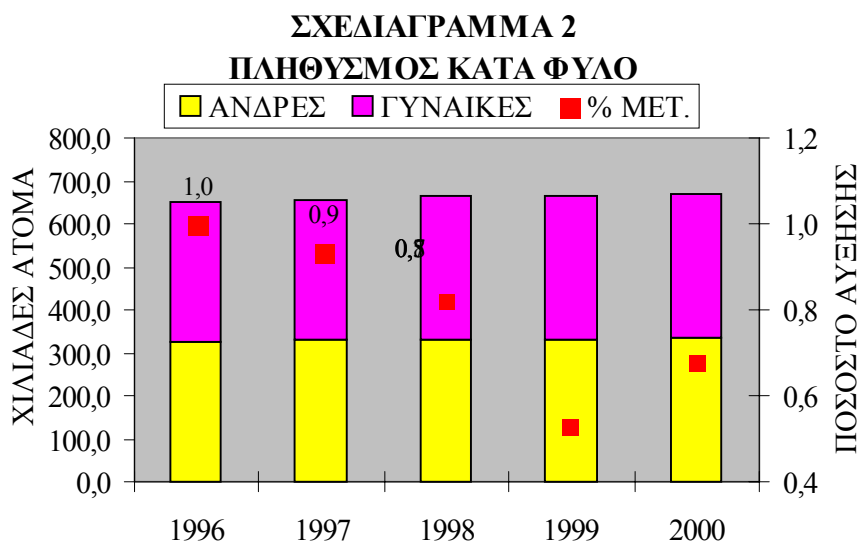
2. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ : ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Με στόχο την ολοκληρωμένη αποτύπωση της αγοράς εργασίας της Κύπρου αναλύονται βασικά μεγέθη για το ανθρώπινο δυναμικό στην Κύπρο. Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται στοιχεία αναφορικά με:

- Πληθυσμό
- Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό
- Απασχόληση
- Ανεργία
- Ξένο εργατικό δυναμικό

2.1. Πληθυσμός

Ο πληθυσμός στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου κατά το 2000 αυξήθηκε κατά 0,7% σε σύγκριση με το 1999 και έφτασε τις 671,3 χιλιάδες. Το ποσοστό αύξησης είναι ελαφρά βελτιωμένο σε σύγκριση με την αύξηση ανάμεσα στο 1999 και το 1998.

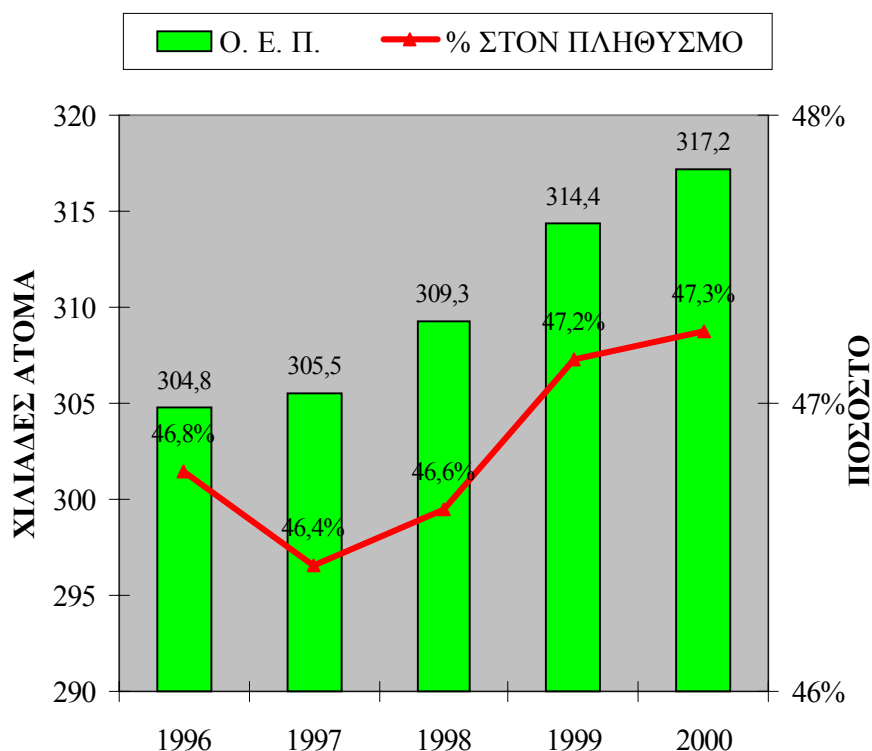
Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Οι άνδρες αποτελούν το 49,8% του πληθυσμού. Στοιχεία για τον πληθυσμό κατά έτος και φύλο φαίνονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 2 και αναλυτικά στον Πίνακα 2.1 στο Παράρτημα 2.

2.2. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός μέσα στο 2000 αυξήθηκε κατά 0,9% συγκριτικά με το 1999 και ανέρχεται στις 317,2 χιλιάδες άτομα. Η αύξηση αυτή έχει σχετικά περιοριστεί σε σχέση με τα τελευταία 2 χρόνια και οφείλεται αποκλειστικά σε αύξηση της απασχόλησης αφού η ανεργία παρουσίασε μείωση. Το ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού στην αγορά εργασίας ανέρχεται στο 47,3% και παραμένει περίπου στα ίδια επίπεδα με τον προηγούμενο χρόνο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Στο Σχεδιάγραμμα 3 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός και το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο συνολικό πληθυσμό από το 1996 μέχρι το 2000. Αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 2.2 στο Παράρτημα 2.

2.3. Απασχόληση

Η απασχόληση ανήλθε στις 294,2 χιλιάδες άτομα μέσα στο 2000 σημειώνοντας αύξηση κατά 1,1% σε σύγκριση με το 1999. Η αύξηση αυτή είναι ελαφρά μικρότερη από εκείνη που σημειώθηκε τον προηγούμενο χρόνο και συμβαδίζει με τις καλές επιδόσεις της οικονομίας όπως φαίνεται και από τους ρυθμούς ανάπτυξης¹. Εξακολουθούν όμως να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στη μεταβολή της απασχόλησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας όπως φαίνεται στα Σχεδιαγράμματα 4 και 5. Τα αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στους Πίνακες 2.3 και 2.4 στο Παράρτημα 2.

Η απασχόληση μειώθηκε τόσο στον πρωτογενή όσο και στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας. Μειώσεις εντοπίζονται στους ακόλουθους δύο τομείς οικονομικής δραστηριότητας ενώ οι υπόλοιποι τομείς παρουσίασαν στασιμότητα στην απασχόληση:

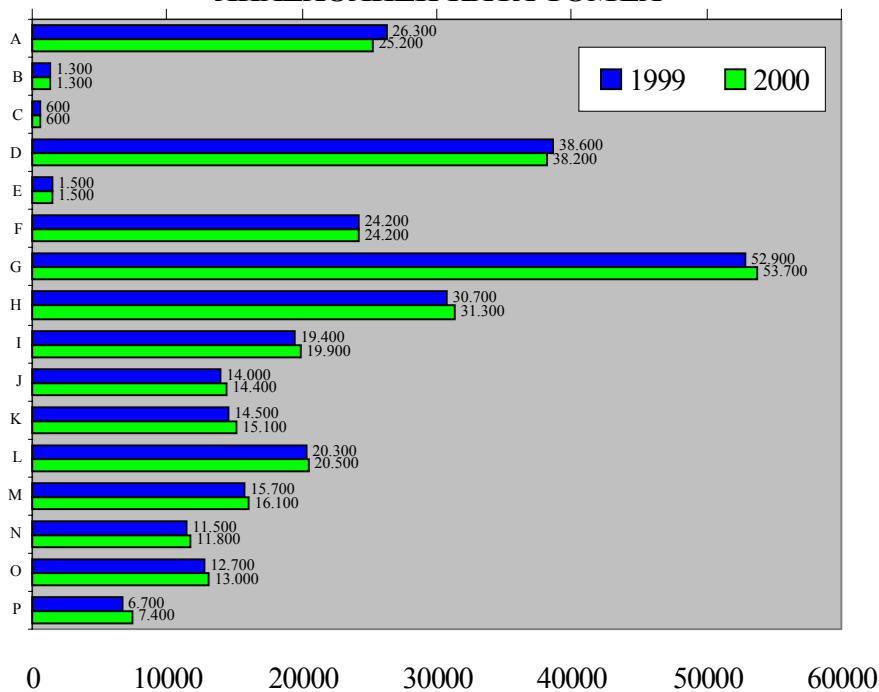
- Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία (-4,2%)
- Μεταποιητικές βιομηχανίες (-1,0%)

Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν στους ακόλουθους τομείς:

- Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό (+10,4%)
- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+4,1%)
- Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (+2,9%)
- Υγεία και κοινωνική μέριμνα (+2,6%)

¹ Ρυθμός αύξησης Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος 2000:4,8%
Ρυθμός αύξησης Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος 1999:4,5%

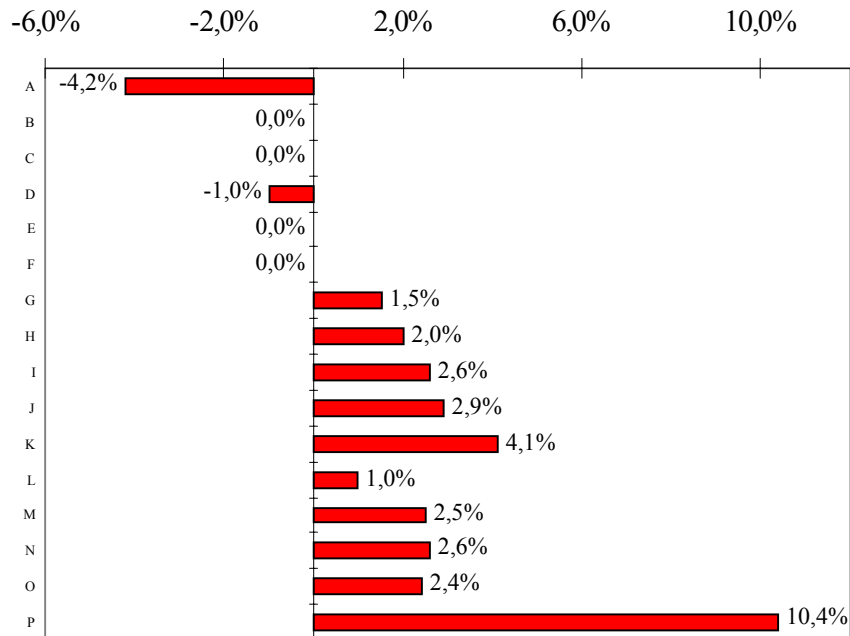
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

- A: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- B: Αλιεία και Ιχθυοτροφεία
- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας & Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά Νοικοκυριά

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

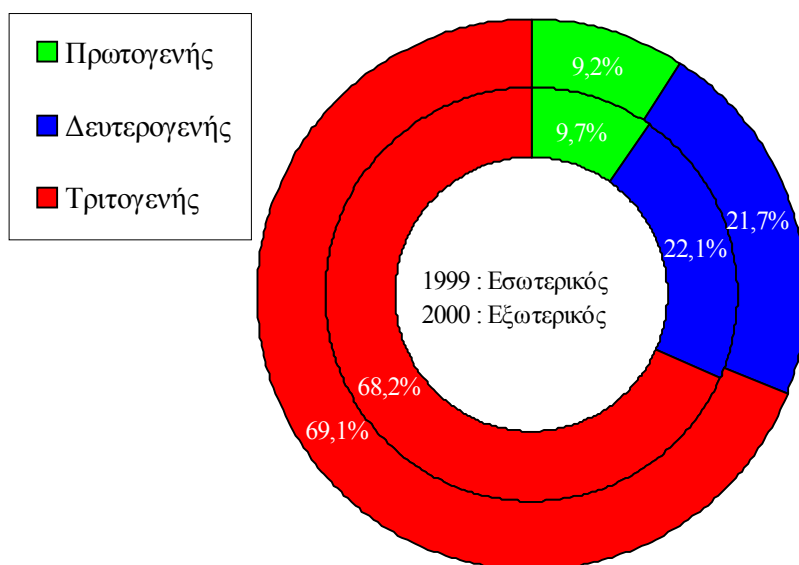
- A: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- B: Αλιεία και Ιχθυοτροφεία
- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας & Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά Νοικοκυριά

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

- Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (2,6%)
- Εκπαίδευση (+2,5%)

Η κατανομή της απασχόλησης κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 6. Διαπιστώνεται ότι συνεχίζει η τάση για μείωση των μεριδίων τόσο του πρωτογενούς όσο και του δευτερογενούς τομέα και για ανάλογη αύξηση του μεριδίου του τριτογενούς τομέα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ
ΤΟΜΕΑ

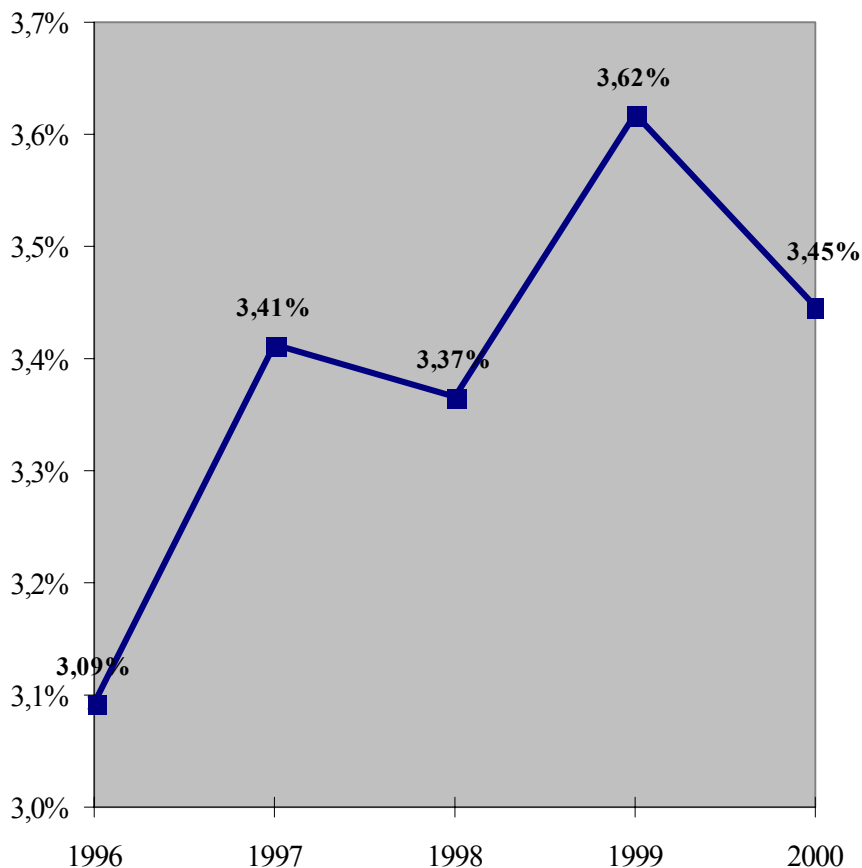

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

2.4. Ανεργία

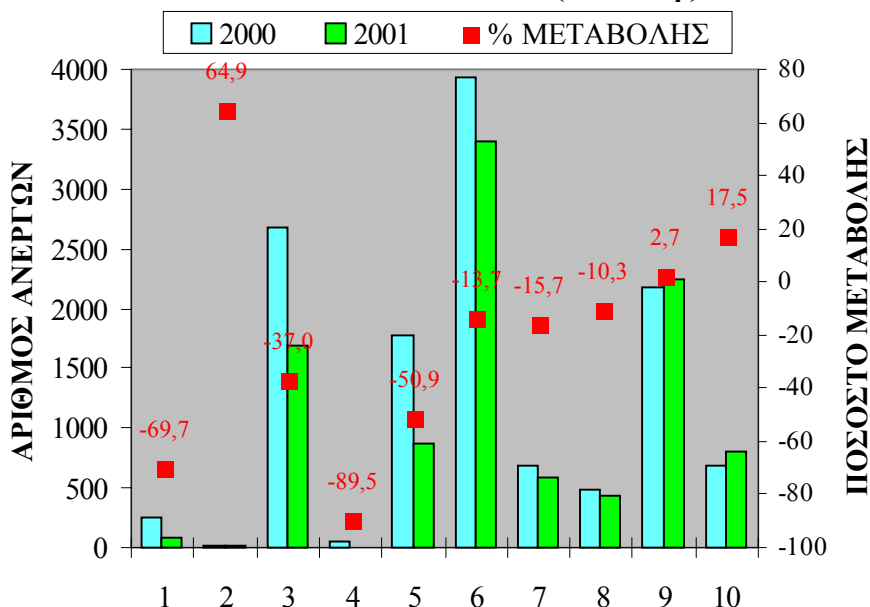
Η ανεργία μέσα στο 2000 μειώθηκε κατά 3,9% σε σύγκριση με το 1999 και έφτασε στο 3,4% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2001 η ανεργία συνεχίζει να μειώνεται με πολύ μεγαλύτερο ρυθμό κατά 20,6% σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Η εξέλιξη της ανεργίας ως ποσοστό στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 7 για τα χρόνια από το 1996 μέχρι το 2000. Αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 2.5 στο Παράρτημα 2.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΑΝΕΡΓΙΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΕΝΕΡΓΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ (Ιαν - Απρ)

- 1 : Γεωργία και κτηνοτροφία
- 2 : Μεταλλεία και λατομεία
- 3 : Μεταποίηση
- 4 : Ηλεκτρισμός και υδατοπρομήθεια
- 5 : Κατασκευές
- 6 : Εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια
- 7 : Μεταφορές και επικοινωνίες
- 8 : Τράπεζες, ασφάλειες και εμπορικές υπηρεσίες
- 9 : Κυβέρνηση, προσωπικές και κοινωνικές υπηρεσίες
- 10: Νεοεισερχόμενοι

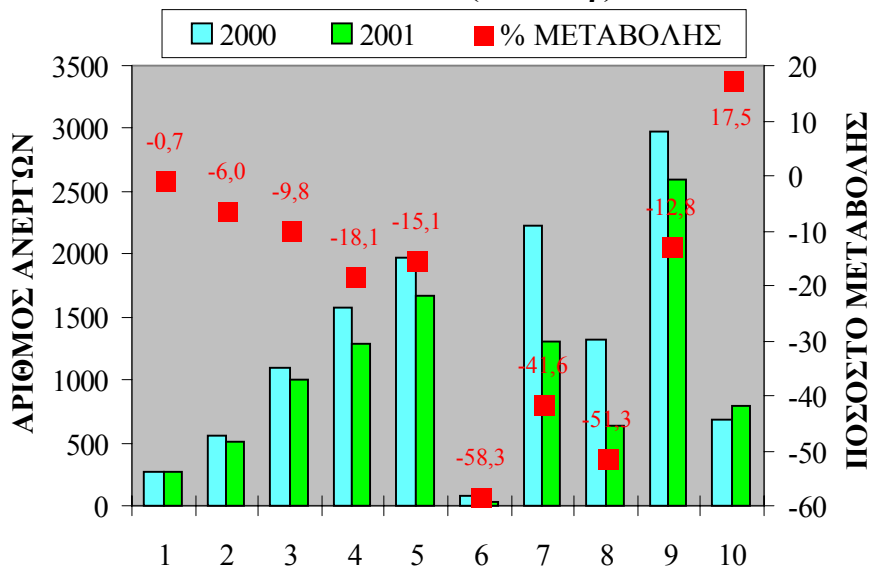
Στο Σχεδιάγραμμα 8 παρουσιάζεται η μεταβολή της ανεργίας κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2001 σε σύγκριση με το 2000 (πρώτοι 4 μήνες). Οι σημαντικότερες μεταβολές εντοπίζονται στους ακόλουθους τομείς οικονομικής δραστηριότητας²:

- Γεωργία και κτηνοτροφία (-70%)

² Σημειώνεται ότι η καταγραφή και ανάλυση των στοιχείων της ανεργίας εξακολουθεί να γίνεται με τη χρήση του προηγούμενου συστήματος ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων (ISIC 1968).

- Κατασκευές (-51%)
- Μεταποίηση (-37%)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9
ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (Ιαν - Απρ)

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης
- 10: Νεοεισερχόμενοι

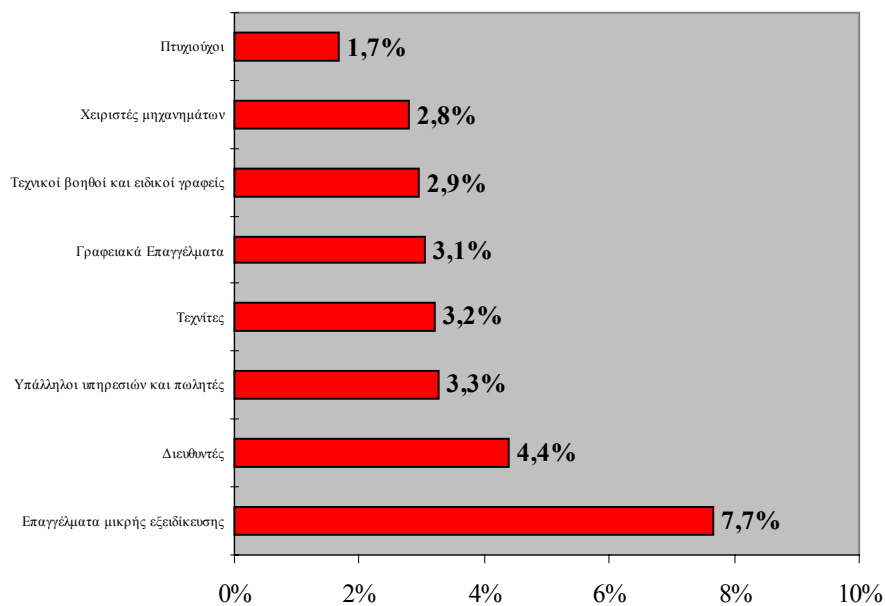
Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Στο Σχεδιάγραμμα 9 αναλύεται η ανεργία στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες. Από την ανάλυση αυτή εντοπίζεται ότι οι μεγαλύτερες μεταβολές στην ανεργία σημειώνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (-51%)
- Τεχνίτες (-42%)
- Ανειδίκευτοι νεοεισερχόμενοι (+18%)

Το ποσοστό των ανέργων πάνω στην απασχόληση της κάθε επαγγελματικής κατηγορίας αποτελεί σημαντικό δείκτη του συγκριτικού μεγέθους της ανεργίας. Έτσι, υπολογίζεται το ποσοστό αυτό με χρησιμοποίηση της προβλεπόμενης απασχόλησης για το 2000. Τα ποσοστά αυτά για όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 10.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 2001 (Ιαν - Απρ)

Από τα στοιχεία αυτά εντοπίζεται ότι οι κατηγορίες με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας πάνω στην απασχόληση είναι:

- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (7,7%)
- Διευθυντές (4,4%)

2.5. Ξένο εργατικό δυναμικό

Τα διαθέσιμα επίσημα στοιχεία για τους ξένους εργάτες που απασχολούνται στην Κύπρο έχουν ως πηγή αναφοράς το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Με βάση τα στοιχεία αυτά το 2000 απασχολούνταν κατά μέσο όρο 22.188 ξένοι εργάτες, αριθμός αυξημένος κατά 9,5% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο του 1999. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στο 7,0% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ενώ το 1999 αντιστοιχούσε στο 6,4%.

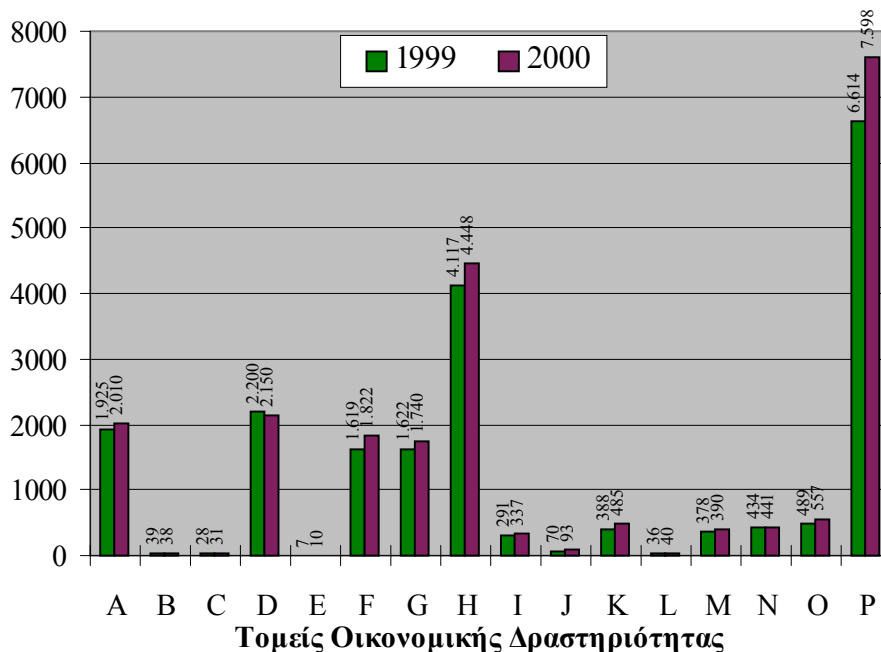
Στο Σχεδιάγραμμα 11 παρουσιάζεται ο αριθμός ξένων εργατών κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 1999 και το 2000. Από τα στοιχεία αυτά εντοπίζεται ότι οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες μεταβολές ανάμεσα στα δύο χρόνια αφορούσαν τους πιο κάτω τομείς:

- Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+25,0%)
- Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες (+15,9%)
- Ιδιωτικά νοικοκυριά (+14,9%)
- Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+13,9%)
- Κατασκευές (+12,5%)

Από την κατανομή του αριθμού των ξένων εργατών κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, εντοπίζεται ότι οι τομείς όπου απασχολούνται οι περισσότεροι ξένοι εργάτες είναι οι ακόλουθοι:

- Ιδιωτικά νοικοκυριά (34,2%)
- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (20,1%)
- Μεταποιητικές βιομηχανίες (9,7%)
- Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία (9,1%)
- Κατασκευές (8,2%)
- Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (7,8%)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11
ΑΡΙΘΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

- A: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- B: Αλιεία και Ιχθυοτροφεία
- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά Νοικοκυριά

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Με τον υπολογισμό του ποσοστού των ξένων εργατών πάνω στην απασχόληση του κάθε τομέα εντοπίζεται η εξάρτηση από το ξένο εργατικό δυναμικό. Με την εξαίρεση των Ιδιωτικών νοικοκυριών όπου σχεδόν όλοι οι απασχολούμενοι είναι ξένοι, οι τομείς που έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ξένων εργατών είναι:

- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (14,2% της απασχόλησης)
- Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία (8,0%)
- Κατασκευές (7,5%)
- Μεταποιητικές βιομηχανίες (5,6%)

Επισημαίνεται ότι οι ξένοι εργάτες υπολογίζονται στα επίσημα στοιχεία που δίνονται για την απασχόληση στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Οι νόμιμοι ξένοι εργάτες ικανοποιούν μέρος της ζήτησης εργατικού δυναμικού στα επαγγέλματα που απασχολούνται. Σε περίπτωση που τροποποιηθεί η απόφαση για απασχόληση ξένου εργατικού δυναμικού και μειωθεί δραστικά ο αριθμός τους, τότε θα παρουσιαστεί ανάγκη για συμπλήρωση των θέσεων αυτών. Συνέπεια θα είναι η αύξηση της ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της μελέτης για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για το 2002 γίνεται στο κεφάλαιο. Η ανάλυση αυτή αφορά την εξέταση των σημαντικότερων παραμέτρων οι οποίες επηρεάζουν και κατά συνέπεια διαμορφώνουν:

- την πρόσθετη προσφορά εργατικού δυναμικού
- την πρόσθετη ζήτηση εργατικού δυναμικού
- το ισοζύγιο εργατικού δυναμικού

3.1. Ανάλυση πρόσθετης προσφοράς

Ουσιαστική μείωση κατά 2.288 άτομα ή 10,4% αναμένεται να παρουσιάσει η συνολική πρόσθετη προσφορά για το 2002 σε σύγκριση με το 2001. Έτσι, προβλέπεται ότι η προσφορά θα ανέλθει στα 19.719 άτομα. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση αφορά τη μείωση κατά 21,7% της ανεργίας, ενώ ταυτόχρονα μειώνονται οι απόφοιτοι μεταλυκειακών σχολών στην Κύπρο καθώς και οι διακόψαντες σχολών Μέσης Εκπαίδευσης. Οι αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 12 και 13 ενώ η ποσοστιαία κατανομή για το 2002 φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 14. Τα αναλυτικά στοιχεία εμφανίζονται στον Πίνακα 3.1 στο Παράρτημα 3. Από τα στοιχεία αυτά φαίνεται ότι:

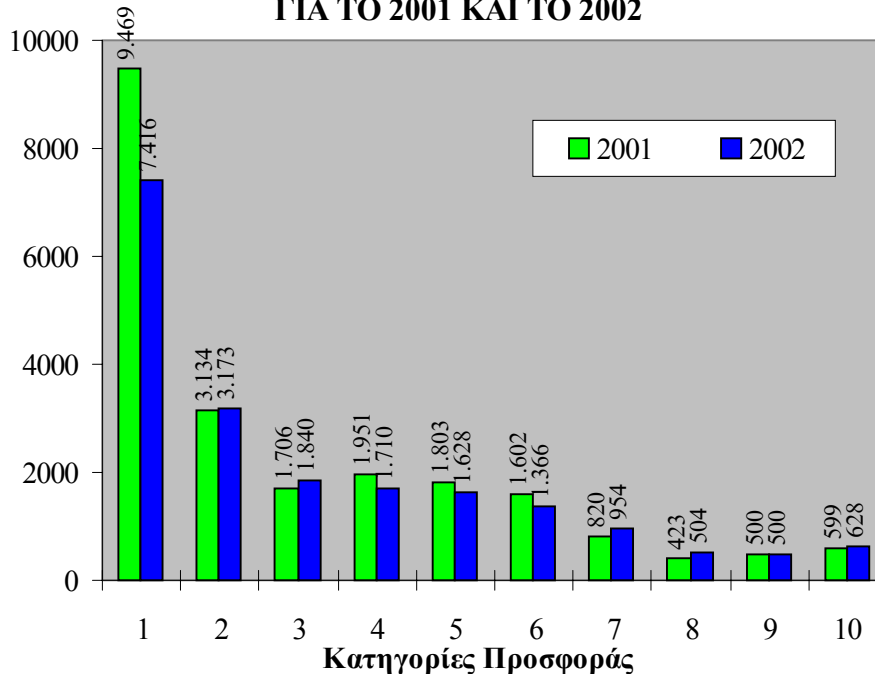
- Η μεγαλύτερη κατηγορία εξακολουθεί να είναι η προσφορά από τους ανέργους κατά το τέλος του 2001 αφού καλύπτει το 37,6% της συνολικής προσφοράς παρόλο που έχει μειωθεί κατά 5,4 ποσοστιαίες μονάδες.
- Η διακίνηση εργατικού δυναμικού από μια ειδικότητα σε άλλη³ παραμένει περίπου στα ίδια επίπεδα με το 2001

³ Η σημασία της επιβεβαιώνεται από μελέτες τόσο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού όσο και της Στατιστικής Υπηρεσίας.

και είναι η δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία προσφοράς (16,1%).

- Η προσφορά από τους **απόφοιτους Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών εξωτερικού αυξήθηκε κατά 7,9%** και έγινε η τρίτη σημαντικότερη κατηγορία αφού αντιστοιχεί τώρα στο 9,3% του συνόλου. Η συντριπτική πλειοψηφία των ατόμων αυτών (88%) κατανέμονται στους διευθυντές και πτυχιούχους.

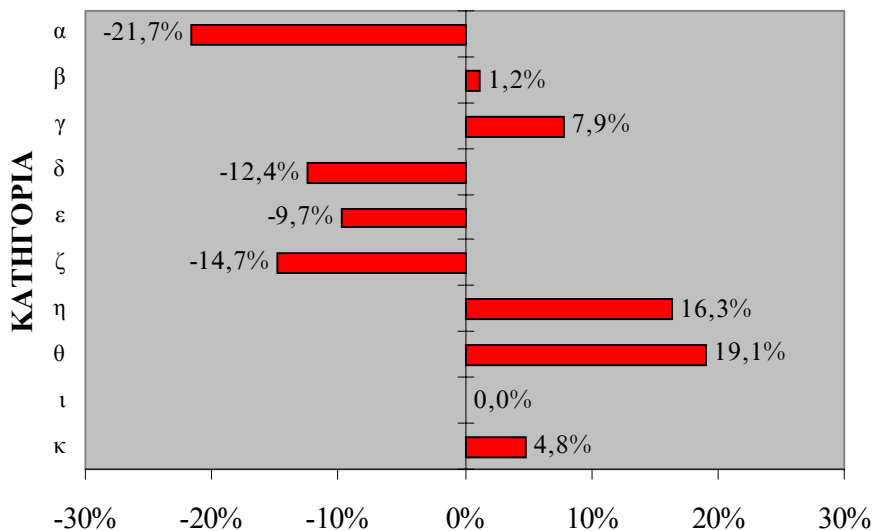
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΓΙΑ ΤΟ 2001 ΚΑΙ ΤΟ 2002

- 1: Άνεργοι Δεκεμβρίου 2001
- 2: Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα
- 3: Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού
- 4: Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από τη Μέση Εκπαίδευση
- 5: Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)
- 6: Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο
- 7: Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών
- 8: Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου
- 9: Επαναπατριζόμενοι
- 10: Άλλοι

- **Σημαντική μείωση κατά 12,4% αναμένεται να παρουσιάσουν τα άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Μέσης Εκπαίδευσης.** Έτσι θα φτάσουν στα 1.710 άτομα ή στο 8,7% του συνόλου. Η μείωση αυτή οφείλεται σε περαιτέρω μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν το εκπαιδευτικό σύστημα (από 3,8% το 2001 σε 3,4% το 2002). Τα άτομα αυτά συνήθως, δεν αποκτούν οποιεσδήποτε επιπρόσθετες γνώσεις ή ικανότητες και για το λόγο αυτό, την πρώτη φορά που εισέρχονται στην αγορά εργασίας, ταξινομούνται ως ανειδίκευτοι.

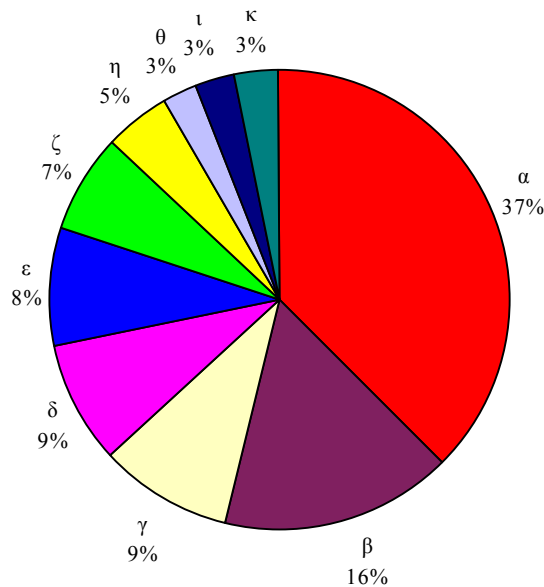
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ
ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

- α: Άνεργοι Δεκεμβρίου 2001
 β: Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα
 γ: Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού
 δ: Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από τη Μέση Εκπαίδευση
 ε: Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)
 ζ: Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο
 η: Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών
 θ: Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου
 ι: Επαναπατριζόμενοι
 κ: Άλλοι

- Οι απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών σχολών Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης μειώθηκαν κατά 9,7% εξαιτίας μείωσης στον αριθμό των μαθητών και αντιστοιχούν στο 8,3% της συνολικής προσφοράς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ
ΤΟ 2002

- α: Άνεργοι Δεκεμβρίου 2001
- β: Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα
- γ: Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού
- δ: Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από τη Μέση Εκπαίδευση
- ε: Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)
- ζ: Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο
- η: Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών
- θ: Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου
- ι: Επαναπατριζόμενοι
- κ: Άλλοι

- Σημαντική διαφοροποίηση εντοπίζεται στους **απόφοιτους δημοσίων και ιδιωτικών σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο** οι οποίοι μειώνονται κατά

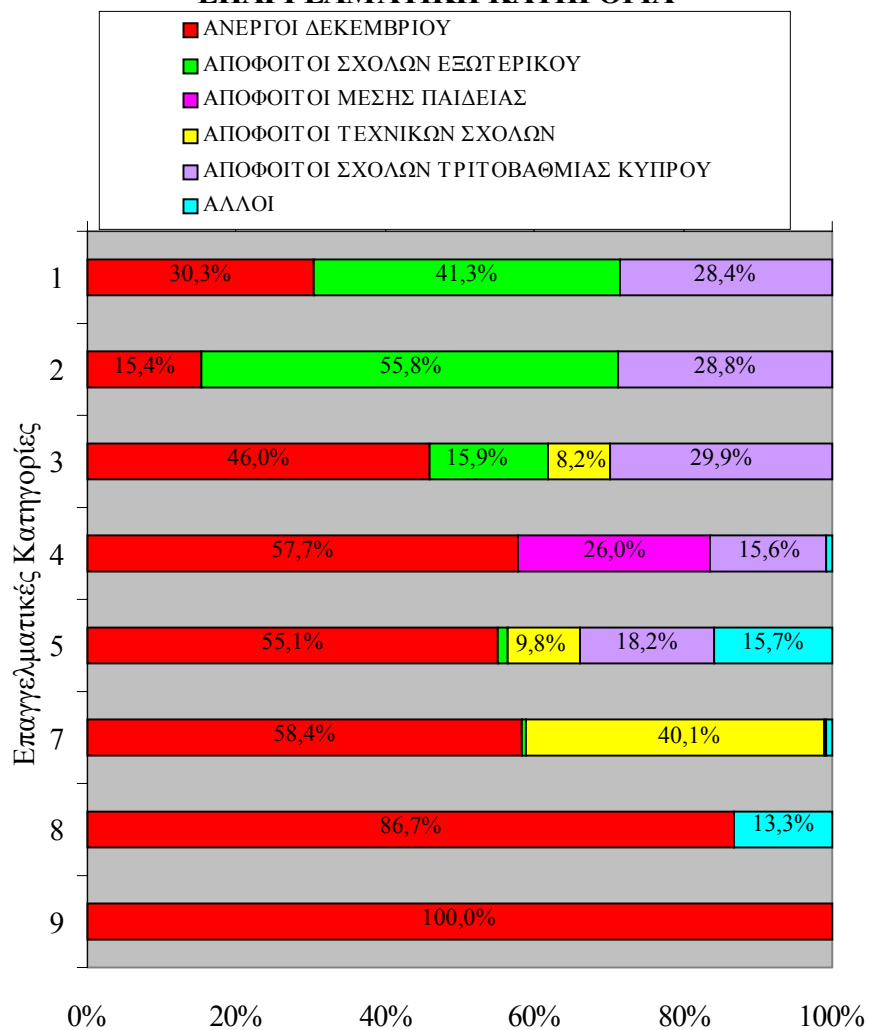
14,7% και ανέρχονται στα 1.366 άτομα (6,9% του συνόλου). Αυτό οφείλεται σε αύξηση της διάρκειας σπουδών τους που σχετίζεται με τη θετική αξιολόγηση 18 κλάδων σπουδών. Πρόσθετα διαπιστώνεται αύξηση του ποσοστού που συνεχίζουν τις σπουδές τους σε ανώτερο επίπεδο. Από την κατανομή τους στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες σημειώνεται ότι μόνο το 28% (377 άτομα) ταξινομούνται ως διευθυντές και πτυχιούχοι, άλλο ένα 28% (382 άτομα) κατανέμονται στους τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείας και το 44% (600 άτομα) ταξινομούνται ως γραφείας και υπάλληλοι υπηρεσιών. Η σύγκριση αυτή φανερώνει τη διαφορά στο επίπεδο προσόντων ανάμεσα στους απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

- **Οι απόφοιτοι δημόσιων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών** πάλι έχουν αυξηθεί κατά 16,3%, εξαιτίας αύξησης στον αριθμό των μαθητών και αντιστοιχούν τώρα στο 4,8% του συνόλου.

Στο Σχεδιάγραμμα 15 παρουσιάζεται η κατανομή της συνολικής προσφοράς στην κάθε επαγγελματική κατηγορία ανάλογα με το είδος της προσφοράς. Τα αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.2 στο Παράρτημα 3. Από τα στοιχεία αυτά διαπιστώνεται:

- **Στους διευθυντές η προσφορά προέρχεται από τρεις μόνο κατηγορίες.** Οι απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών στο εξωτερικό είναι η μεγαλύτερη κατηγορία και αποτελούν το 41% της προσφοράς. Η δεύτερη κατηγορία αποτελείται από τους ανέργους του 2001 και αντιστοιχεί στο 30% του συνόλου. Τέλος οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αποτελούν το 29%.
- **Παρόμοια προέλευση της προσφοράς ισχύει και στην περίπτωση των πτυχιούχων.** Οι απόφοιτοι σχολών εξωτερικού ανέρχονται στο 56%. Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο φτάνουν στο 29% και η προσφορά από τους ανέργους μειώθηκε κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες και ανέρχεται τώρα στο 15%.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΑΘΕ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

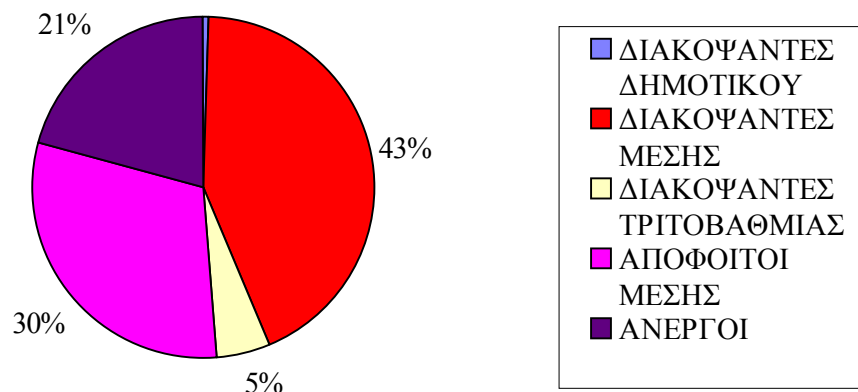
- **Στους τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείς η ανεργία είναι η σημαντικότερη κατηγορία αφού αντιστοιχεί στο 46% της συνολικής προσφοράς (54% το 2001).** Η δεύτερη σε σημασία κατηγορία είναι οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο (30% σε σύγκριση με 33% το 2001) ενώ οι απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού παρουσιάζουν αύξηση κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες και ανέρχονται στο 16% της συνολικής προσφοράς.
- **Στα γραφειακά επαγγέλματα η ανεργία αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς παρόλο που έχει μειωθεί κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες (58% σε σύγκριση με 63% το 2001).** Η προσφορά από τους απόφοιτους Μέσης Εκπαίδευσης, οι οποίοι ταυτόχρονα με τη συμπλήρωση των σπουδών τους αποκτούν προσόντα λογιστικής ή δακτυλογραφίας, ανέρχεται στο 26%. Οι απόφοιτοι από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αντιστοιχούν στο 16% της προσφοράς. Αυτό φανερώνει το μεγάλο ενδιαφέρον σημαντικού αριθμού αποφοίτων Μέσης Εκπαίδευσης (με ή χωρίς μεταλυκειακή εκπαίδευση) για απασχόληση σε γραφειακά επαγγέλματα.
- **Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στους υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές όπου η ανεργία είναι η κυριότερη κατηγορία προσφοράς και αντιστοιχεί στο 55% του συνόλου.** Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αντιστοιχούν στο 18%, οι σπουδαστές σε ειδικότητες του τουριστικού τομέα οι οποίοι θα κάνουν μέρος της πρακτικής κατάρτισης τους μέσα στο 2002 αποτελούν το 16%, και οι απόφοιτοι τεχνικών σχολών αντιστοιχούν στο 10%.
- **Στους τεχνίτες και παρόμοιους εργάτες η μεγαλύτερη κατηγορία προσφοράς είναι οι άνεργοι κατά το τέλος του χρόνου οι οποίοι ανέρχονται στο 58% του συνόλου αλλά έχουν μειωθεί κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες.** Οι απόφοιτοι Τεχνικών Σχολών (40%) αποτελούν τη δεύτερη πιο σημαντική κατηγορία.

- Τέλος, στις δύο τελευταίες επαγγελματικές κατηγορίες, δηλαδή στους χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές και στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης, σχεδόν η μοναδική πηγή προσφοράς είναι η ανεργία η οποία καλύπτει το 87% και το 100% αντίστοιχα της συνολικής προσφοράς σε κάθε κατηγορία.

Ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό

Η προσφορά από το ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό αναμένεται να αυξηθεί κατά 7,6% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και να ανέλθει στα 3.974 άτομα. Η αύξηση οφείλεται αποκλειστικά σε αύξηση του αριθμού των ανειδίκευτων ανέργων εξαιτίας διαφοροποιήσεων στις ταξινομήσεις που έκαναν τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας. Τα άτομα αυτά είναι σημαντικά επειδή είναι δυνατό να ικανοποιήσουν ελλείψεις εργατικού δυναμικού, ιδιαίτερα στις ειδικότητες όπου η διάρκεια της κατάρτισης είναι σχετικά μικρή. Φυσικά, βασική προϋπόθεση είναι τα άτομα να επιδείξουν το ανάλογο ενδιαφέρον για απασχόληση σε επαγγέλματα που εμφανίζουν ελλείψεις. Η κατανομή τους στις διάφορες κατηγορίες παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 16.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ
ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ
1% ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2002

3.2. Ανάλυση πρόσθετης ζήτησης

Ελαφρά αυξημένη αναμένεται να είναι η συνολική πρόσθετη ζήτηση για το 2002 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Συγκεκριμένα, θα αυξηθεί κατά 162 άτομα ή 1,4% και θα ανέλθει στα 11.739 άτομα. Η συνολική πρόσθετη ζήτηση κατανέμεται στη ζήτηση που οφείλεται σε επέκταση των δραστηριοτήτων (28,4% της συνολικής) και στη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού (71,6%).

Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων περιλαμβάνεται στη ζήτηση για αντικατάσταση και καλύπτει το 37,8% της ζήτησης αυτής. Το ποσοστό αυτό φανερώνει τη μεγάλη επίδραση που έχει η αλλαγή επαγγέλματος πάνω στη διαμόρφωση της συνολικής ζήτησης για την κάθε ειδικότητα.

Η κατανομή της ζήτησης παρουσιάζει σημαντικές διαφορές όταν αναλυθεί κατά επαγγελματική κατηγορία. Η κατανομή αυτή παρουσιάζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 17 ενώ τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.3 στο Παράρτημα 3.

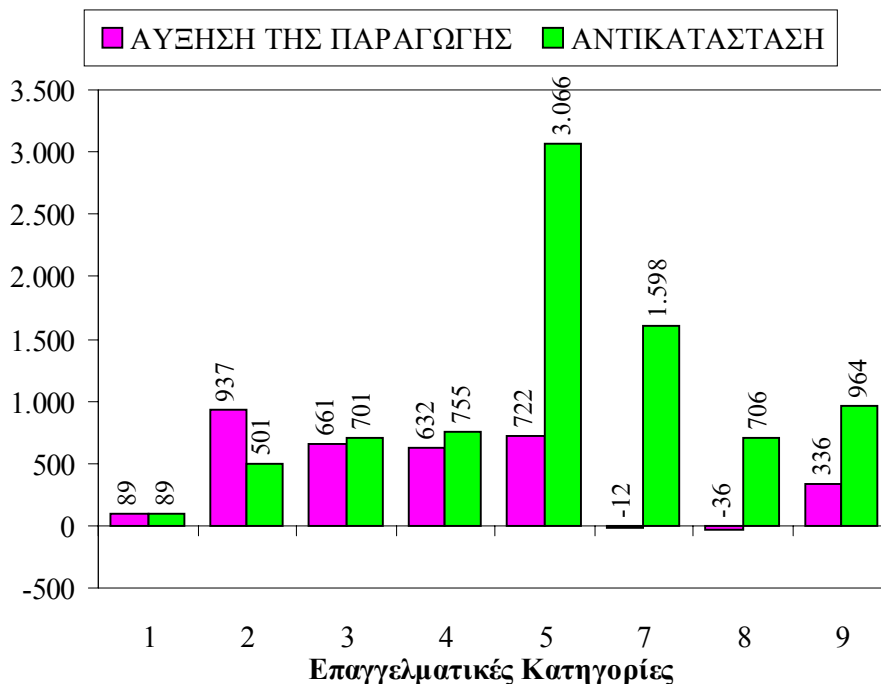
Στις ακόλουθες επαγγελματικές κατηγορίες η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού αποτελεί τουλάχιστο το 70% της συνολικής ζήτησης:

- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (105%)
- Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες (101%)
- Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές (81%)
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (74%)

Τα μεγάλα αυτά ποσοστά οφείλονται στην αναμενόμενη μείωση της απασχόλησης στη Μεταποίηση και στη διατήρηση της απασχόλησης στα ίδια επίπεδα στις Κατασκευές, όπου εντοπίζονται τα πιο πάνω επαγγέλματα. Πρόσθετος παράγοντας είναι το γεγονός ότι σημαντικός αριθμός ατόμων στα τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα και στα

επαγγέλματα των πωλητών έχουν την τάση να αλλάζουν επάγγελμα ή ακόμη να εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΘΕ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Στις επαγγελματικές κατηγορίες των Γραφέων, δακτυλογράφων και ταμιών και των Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφέων η ζήτηση για αύξηση της παραγωγής είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση για αντικατάσταση (54% και 52% αντίστοιχα). Στους Διευθυντές οι δύο κατηγορίες της ζήτησης ανέρχονται στο 50% ενώ στους Πτυχιούχους

η ζήτηση για αύξηση της παραγωγής είναι σημαντικά μεγαλύτερη και ανέρχεται στο 65% της συνολικής ζήτησης.

Διαφορές εντοπίζονται επίσης ανάμεσα σε ειδικότητες στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες. Οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτές τις διαφορές είναι:

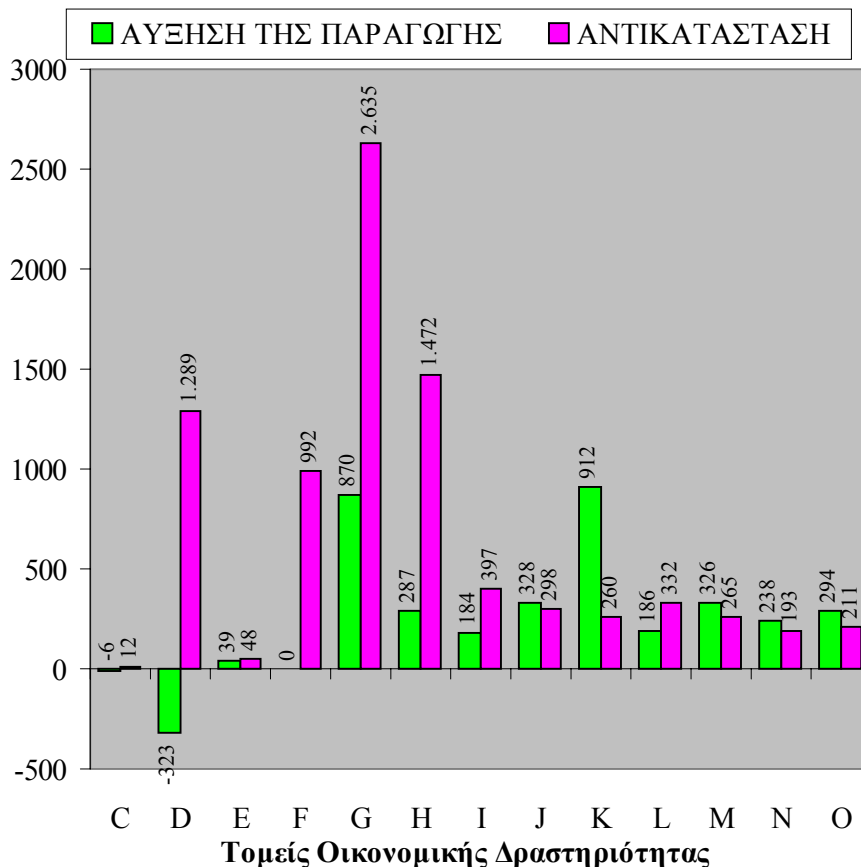
- η διαφορετική φύση της εργασίας
- τα χαρακτηριστικά των απασχολουμένων
- οι όροι και συνθήκες εργασίας.

Στο Σχεδιάγραμμα 18 παρουσιάζεται η ζήτηση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Στη Μεταποίηση καθώς και στο μικρό τομέα των Ορυχείων και Λατομείων αναμένεται μείωση στην απασχόληση και ως συνέπεια αρνητική ζήτηση για αύξηση της παραγωγής. Ο μόνος λόγος που θα εξακολουθήσουν να χρειάζονται νέα άτομα είναι η ζήτηση για αντικατάσταση ατόμων που εγκαταλείπουν τους τομείς αυτούς.

Από το Σχεδιάγραμμα 18 διαπιστώνεται ότι στους περισσότερους τομείς η ζήτηση για αντικατάσταση είναι η σημαντικότερη από τις δύο κατηγορίες της ζήτησης. **Εξαιρέσεις αποτελούν οι ακόλουθοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίοι εξακολουθούν να επιδεικνύουν σημαντική επέκταση στις δραστηριότητες τους ενώ ταυτόχρονα δεν παρουσιάζουν σημαντικές αποχωρήσεις προσωπικού** (στην παρένθεση φαίνεται το ποσοστό της ζήτησης για αύξηση της παραγωγής):

- Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες (78%)
- Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών (58%)
- Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα (55%)
- Εκπαίδευση (55%)
- Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί (52%)

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ**

- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών

Τα μεγαλύτερα ποσοστά αντικατάστασης εμφανίζονται στις Μεταποιητικές βιομηχανίες και ειδικότερα στις:

- Βιομηχανία μεταλλικών ειδών
- Κλωστοϋφαντουργία
- Είδη ενδυμασίας
- Δερμάτινα είδη και υποδήματα
- Εκδόσεις και εκτυπώσεις
- Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων από ξύλο

Ψηλά ποσοστά αντικατάστασης παρουσιάζονται επίσης στους τομείς:

- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο
- Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- Κατασκευές

3.3. Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού⁴

Οι εκτιμήσεις για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για το 2002 είναι ότι η **συνολική πρόσθετη προσφορά θα ανέλθει στα 19.719 άτομα ενώ η συνολική πρόσθετη ζήτηση θα φτάσει τα 11.739 άτομα**. Η απλή αριθμητική σύγκριση των δύο αυτών αριθμών δίνει θετική διαφορά 7.980 ατόμων, η οποία είναι σημαντικά μειωμένη, σε σύγκριση με το 2001, κατά 2.450 άτομα ή 23,5%.

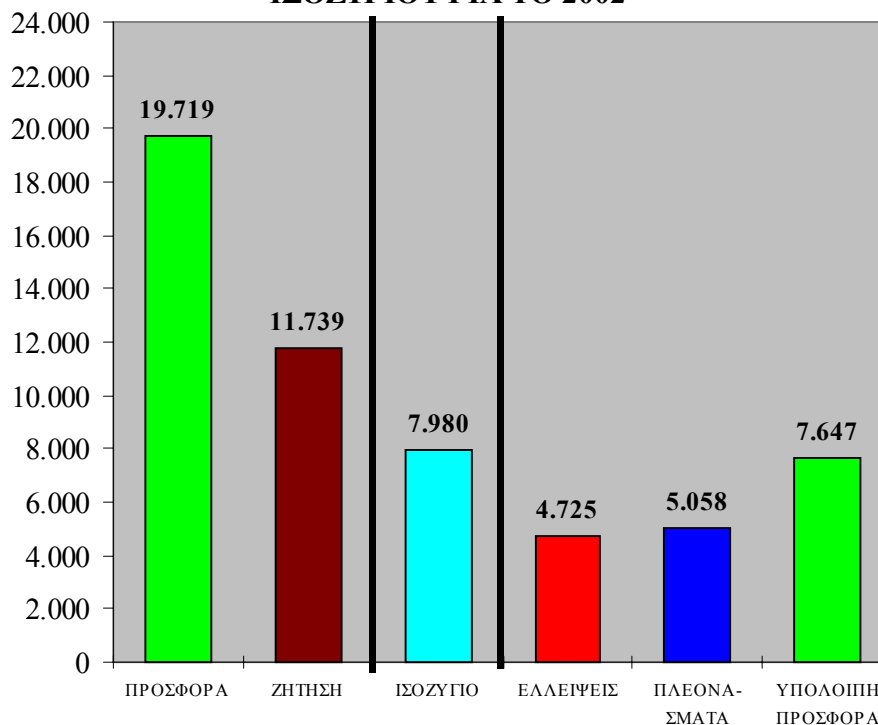
Τα 7.980 αυτά άτομα είναι δυνατό να αντιστοιχούν με τον ελάχιστο αριθμό πραγματικής ανεργίας για το 2002 νοουμένου ότι δε θα παρουσιαστούν ανισοσκελίες στην αγορά εργασίας. Στην πραγματικότητα όμως, αυτό δεν είναι δυνατό να συμβεί διότι οι

⁴ Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό. Αν η διαφορά είναι θετική τότε αναμένεται να παρουσιαστούν πλεονάσματα ενώ στην αντίθετη περίπτωση αναμένονται ελλείψεις.

ελλείψεις σε ορισμένες ειδικότητες είναι αδύνατο να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα ή από τα ανειδίκευτα άτομα, ακόμη και αν ληφθούν κατάλληλα μέτρα όπως η στροφή των ατόμων στις ειδικότητες που έχουν ελλείψεις και η κατάλληλη κατάρτιση τους.

Αναμένεται ότι και μέσα στο 2002 θα παρουσιαστούν ανισοσκελίες εργατικού δυναμικού σε αριθμό ειδικοτήτων. Έτσι προβλέπονται **ελλείψεις 4.725 ατόμων ενώ τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες αναμένεται να ανέλθουν στα 12.705 άτομα (5.058 και 7.647 άτομα αντίστοιχα).**

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ
ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2002

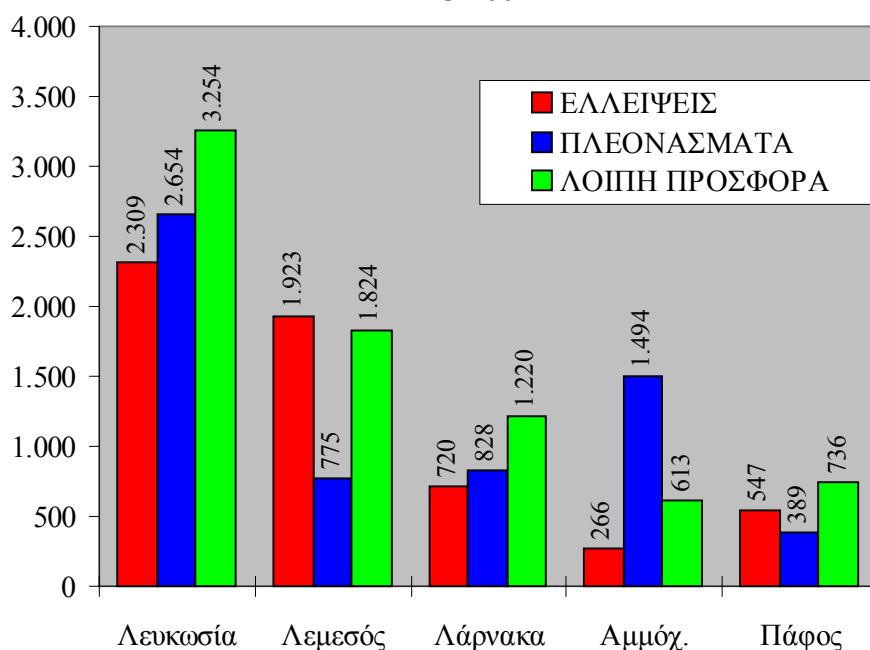
Αρκετές από τις ελλείψεις, οι οποίες αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα ειδίκευσης, είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Βασική προϋπόθεση είναι να ενδιαφερθεί το ντόπιο ανειδίκευτο προσωπικό να εργαστεί στα επαγγέλματα αυτά. Η συνοπτική

προβλεπόμενη εικόνα του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 19 ενώ τα αναλυτικά στοιχεία δίνονται στον Πίνακα 3.4 στο Παράρτημα 3.

3.3.1. Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαρχία

Η ανάλυση του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002 κατά επαρχία (ελλείψεις, πλεονάσματα και προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες) παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 20. Τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.5 στο Παράρτημα 3.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ 2002

Το άθροισμα των πλεονασμάτων και της υπόλοιπης προσφοράς είναι μεγαλύτερο από τις ελλείψεις σε όλες ανεξαιρέτα τις επαρχίες. Όμως επισημαίνεται, ότι μόνο μέρος των ελλείψεων αναμένεται να ικανοποιηθεί από τα πλεονάσματα και την υπόλοιπη προσφορά και γι' αυτό προβλέπεται ότι θα παρουσιαστούν κάποιες ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.

3.3.2. *Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία*

Οι προβλέψεις για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για το 2002 στις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 21 ενώ τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.6 στο Παράρτημα 3.

Τα πλεονάσματα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις στους:

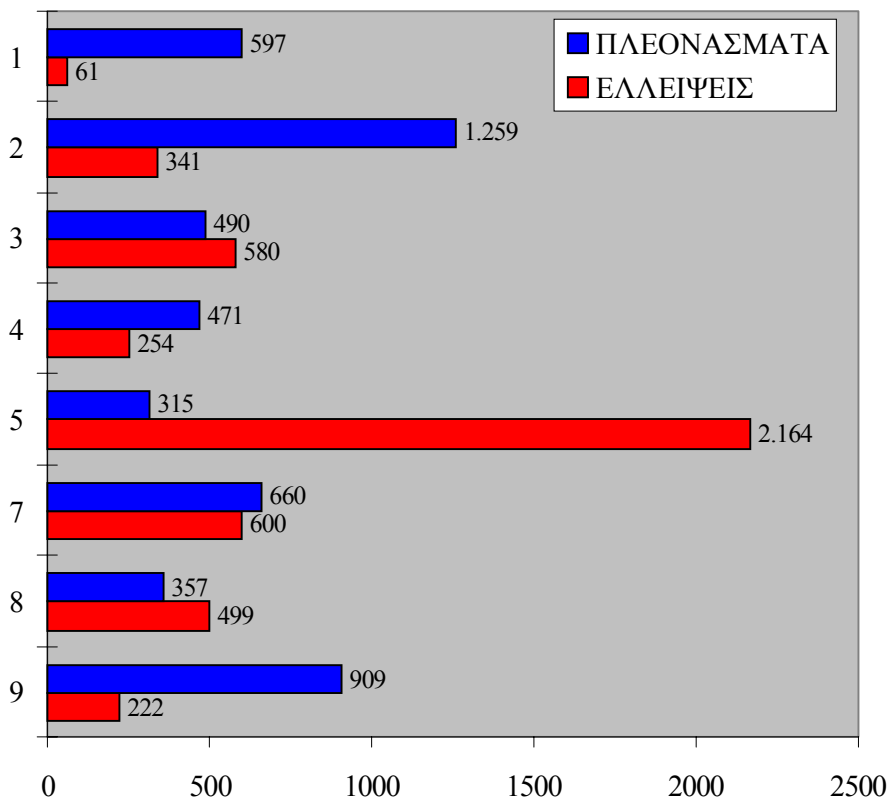
- Διευθυντές
- Πτυχιούχους
- Γραφείς, δακτυλογράφους και ταμίες
- Τεχνίτες
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται στους:

- Τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείς
- Υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές
- Χειριστές μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητές

Προσφορά που ανέρχεται στα 7.647 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις. Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι τα άτομα αυτά ανταποκρίνονται στη ζήτηση από τα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό από τα επαγγέλματα των πωλητών και, σε μικρό μόνο μέρος, από τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης. Έτσι στις υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες και ιδίως στα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα και σε τεχνικά επαγγέλματα αναμένεται ότι θα εκδηλωθούν ελλείψεις εργατικού δυναμικού.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2002

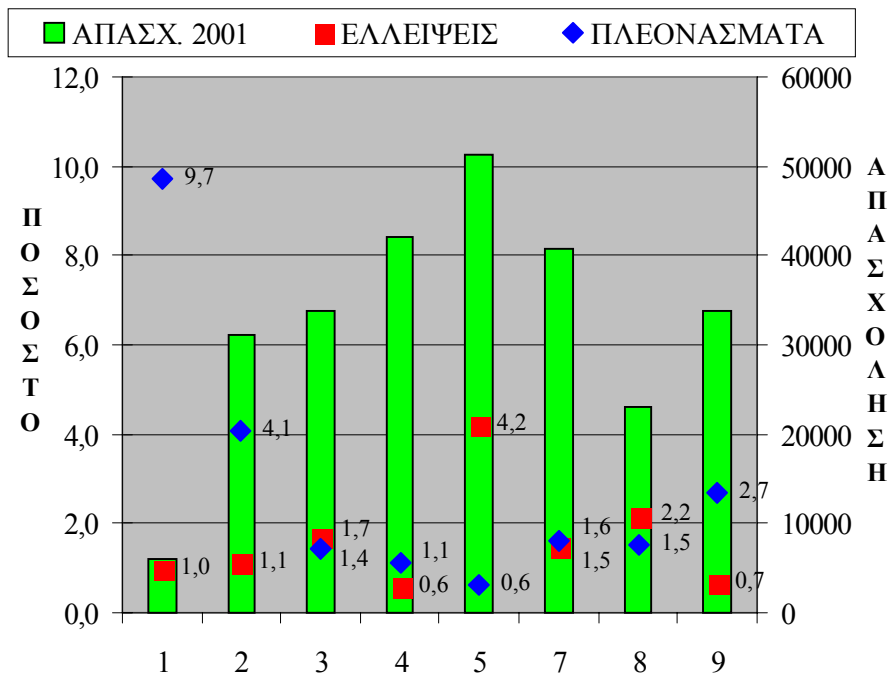

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Η σύγκριση της απασχόλησης στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες με το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού φανερώνει τη σημασία των ελλείψεων ή πλεονασμάτων. Η σύγκριση αυτή, η οποία εκφράζεται ως ποσοστό των ελλείψεων και πλεονασμάτων στην απασχόληση, κατά επαγγελματική κατηγορία παρουσιάζεται στο

Σχεδιάγραμμα 22. Τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.7 στο Παράρτημα 3.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ
ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Σημαντικό ποσοστό πλεονασμάτων παρουσιάζουν οι επαγγελματικές κατηγορίες:

- Διευθυντές (9,7% της απασχόλησης)
- Πτυχιούχοι (4,1%)

- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (2,7%)

Αντίθετα, ιδιαίτερα σημαντικά ποσοστά ελλείψεων παρουσιάζουν οι επαγγελματικές κατηγορίες:

- Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές (4,2%)
- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (2,2%)

Στη συνέχεια αναλύονται περισσότερο τα **αποτελέσματα σε κάθε επαγγελματική κατηγορία** και παρουσιάζονται οι **ειδικότητες με τα κυριότερα πλεονάσματα και ελλείψεις**.

Ανάλυση Ισοζυγίου για Διευθυντές

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
714	178	536	61	597

Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό αποτελούν το 70% της προσφοράς στην κατηγορία αυτή. Όλα τα άτομα αυτά αποκτούν προσόντα σε σχετικά θέματα με τη διοίκηση επιχειρήσεων και φιλοδοξούν να εργοδοτηθούν σε διευθυντικές θέσεις. Είναι όμως αναμενόμενο ότι **οι θέσεις εργασίας για διευθυντικά στελέχη δεν ικανοποιούνται όλες από τα άτομα αυτά εξαιτίας ποιοτικών διαφορών ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των πτυχιούχων, ιδιαίτερα σε σχέση με την έλλειψη σχετικής εργασιακής πείρας**.

Τα **κυριότερα πλεονάσματα** εντοπίζονται στους:

- Άλλους ειδικούς διευθυντές (190 άτομα)
- Διευθυντές οικονομικών και διοίκησης (120 άτομα)
- Διευθυντές πωλήσεων και εμπορίας (105 άτομα)
- Διευθυντές εργασιών στα εστιατόρια και ξενοδοχεία (60 άτομα)

- Διευθυντές προσωπικού και βιομηχανικών σχέσεων (40 άτομα)
- Γενικούς διευθυντές μικρών εστιατορίων και ξενοδοχείων (30 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Πτυχιούχους και άλλους ειδικούς

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
2.356	1.438	918	341	1.259

Η απόκτηση διπλώματος από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για εισδοχή στα περισσότερα από τα επαγγέλματα της κατηγορίας αυτής. Το μεγαλύτερο μέρος (85%) της συνολικής προσφοράς για το 2002 αποτελείται από άτομα που αναμένεται να εξασφαλίσουν τέτοια προσόντα. Από αυτούς, το 56% θα είναι απόφοιτοι σχολών στο εξωτερικό και το υπόλοιπο 29% απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Κύπρου και των λοιπών δημόσιων και ιδιωτικών σχολών στην Κύπρο. Οι άνεργοι πτυχιούχοι αποτελούν το υπόλοιπο 15% της προσφοράς.

Αρκετοί από τους πτυχιούχους φαίνεται ότι εργοδοτούνται τελικά σε ειδικότητες άλλων επαγγελματικών κατηγοριών με συνέπεια η ανεργία στην κατηγορία τους να είναι σημαντικά χαμηλότερη από το προβλεπόμενο πλεόνασμα.

Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** αναμένεται να εμφανιστούν στους:

- Οικονομολόγους (150 άτομα)
- Φιλολόγους και μεταφραστές (120 άτομα)
- Μαθηματικούς και στατιστικούς (110 άτομα)
- Λογιστές (95 άτομα)
- Καθηγητές μέσης εκπαίδευσης (80 άτομα)
- Φιλόσοφους, ιστορικούς και ειδικούς πολιτικών επιστημών (65 άτομα)

- Ειδικούς για οικονομικά και εμπορικά θέματα (55 άτομα)
- Χημικούς (55 άτομα)
- Κοινωνιολόγους, ανθρωπολόγους και παρόμοιους ειδικούς (50 άτομα)
- Φυσικούς και αστρονόμους (45 άτομα)
- Ειδικούς εκπαιδευτικών μεθόδων (40 άτομα)
- Ηλεκτρολόγους μηχανικούς (40 άτομα)
- Δικηγόρους (40 άτομα)
- Ψυχολόγους (40 άτομα)

Οι ελλείψεις σχετίζονται, σχεδόν αποκλειστικά, με τη ραγδαία ανάπτυξη της Πληροφορικής στην Κύπρο. Οι μεγαλύτερες ελλείψεις αναμένεται να παρουσιαστούν στους:

- Προγραμματιστές ηλεκτρονικών υπολογιστών (120 άτομα)
- Άλλους ειδικούς ηλεκτρονικών υπολογιστών (60 άτομα)
- Αναλυτές και σχεδιαστές συστημάτων (50 άτομα)

Τέλος, όπως στην περίπτωση των Διευθυντών έτσι και εδώ εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι ανισοσκελίες αφορούν κυρίως ελλείψεις των αποφοίτων σε πρακτική εμπειρία, σε γνώσεις για την οικονομία και αγορά της Κύπρου και σε εξειδικευμένες θεωρητικές γνώσεις (γ.π. ξένες γλώσσες και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Ανάλυση Ισοζυγίου για Τεχνικούς Βοηθούς και Ειδικούς Γραφείς

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.273	1.363	-90	580	490

Η κατηγορία αυτή αποτελείται από δύο ξεχωριστές ομάδες επαγγελματιών:

- Τους τεχνικούς βοηθούς, επαγγέλματα για τα οποία απαιτούνται προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Τους ειδικούς γραφείς όπου δεν υπάρχουν τέτοιες συγκεκριμένες απαιτήσεις

Τα πλεονάσματα, τα οποία όμως μειώνονται σημαντικά σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, είναι συνέπεια της μεγάλης προσφοράς από απόφοιτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Τα μεγαλύτερα από αυτά εντοπίζονται στους:

- Βοηθούς νηπιαγωγούς (110 άτομα)
- Διακοσμητές και σχεδιαστές εμπορικών προϊόντων (90 άτομα)
- Προϊστάμενους γραφείων (70 άτομα)
- Σχεδιαστές (40 άτομα)

Στα επαγγέλματα που φαίνονται πιο πάνω, παρόλο που η αριθμητική σύγκριση φανερώνει πλεονάσματα εντούτοις είναι δυνατό να παρουσιαστούν **δυσκολίες στην πλήρωση κάποιων θέσεων εργασίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα διαφορών ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων** αλλά και στο φαινόμενο ότι κάποια άτομα δεν εξασκούν τελικά το επάγγελμα στο οποίο εκπαιδεύτηκαν.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις αναμένεται να εμφανιστούν στην ομάδα των ειδικών γραφείων καθώς και σε επαγγέλματα της Πληροφορικής. Μερικές από τις ελλείψεις σε γραφειακά επαγγέλματα είναι εικονικές επειδή είναι δυνατό να πληρωθούν από απόφοιτους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις (γ.π. στην κυβέρνηση και στις τράπεζες), από απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Οι ουσιαστικές ελλείψεις, που αναμένεται να εμφανιστούν μέσα στο 2002, αφορούν τους:

- Αντιπρόσωπους και πωλητές ασφαλειών (120 άτομα)
- Περιοδεύοντες πωλητές, πωλητές τεχνικούς και σύμβουλους τεχνικών υπηρεσιών (95 άτομα)
- Βοηθούς λογιστές (50 άτομα)
- Τεχνικούς βοηθούς και χειριστές ηλεκτρονικών υπολογιστών (40 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Γραφείς, Δακτυλογράφους, Ταμίες και παρόμοιους

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.604	1.387	217	254	471

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα περισσότερα γραφειακά επαγγέλματα. **Σημαντικό μέρος από τη μεγάλη προσφορά οφείλεται στην πρόθεση αριθμού αποφοίτων Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για εργοδότηση σε γραφειακά επαγγέλματα.** Το πρόβλημα οξύνεται περισσότερο με την αναζήτηση τέτοιων θέσεων εργασίας από απόφοιτους ανώτερων και ανώτατων σχολών του εξωτερικού.

Τα **σοβαρότερα πλεονάσματα** αναμένεται να παρουσιαστούν στους:

- Γραφείς γενικών καθηκόντων (85 άτομα)
- Δακτυλογράφους και στενογράφους (220 άτομα)
- Ιδιαίτερες γραμματείες (100 άτομα)
- Υπάλληλοι υποδοχής και παροχής πληροφοριών (35 άτομα)

Η εμπειρία προηγούμενων χρόνων φανερώνει ότι **κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των ατόμων και στις αυξημένες απαιτήσεις των εργοδοτών.** Αυτό φάνηκε ιδιαίτερα σε περιπτώσεις θέσεων, για ιδιαίτερες γραμματείες αλλά και για

δακτυλογράφους, όπου απαιτούνται γνώσεις διαχείρισης γραφείου, χρήσης προγραμμάτων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και γνώσεις δύο ή περισσότερων ξένων γλωσσών, σε συνδυασμό με την κατάλληλη συμπεριφορά.

Ανάλυση Ισοζυγίου για Υπαλλήλους Υπηρεσιών και Πωλητές

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.939	3.788	-1.849	2.164	315

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δύο ξεχωριστές ομάδες επαγγελματιών. Οι Υπάλληλοι παροχής υπηρεσιών και οι Πωλητές.

Στους **Υπαλλήλους παροχής υπηρεσιών** η προσφορά αναμένεται να φτάσει τα 1.434 άτομα και η ζήτηση τα 1.730 άτομα. Έτσι, δημιουργούνται πλεονάσματα 310 ατόμων και ελλείψεις 606 ατόμων. Τα **σημαντικότερα πλεονάσματα** αναμένονται στα επαγγέλματα:

- Οικονόμους και άλλους επόπτες υπηρετικού προσωπικού (80 άτομα)
- Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικούς, μανικιουρίστες και παρόμοιους (70 άτομα)
- Άλλα μέλη παροχής ασφάλειας (65 άτομα)
- Μάγειρους (60 άτομα)
- Αεροσυνοδούς, καμαρότους και οικονόμους πλοίων (30 άτομα)

Σημαντικές ελλείψεις προβλέπονται μόνο για τους Τραπεζοκόμους και Μπάρμαν (560 άτομα).

Στους **Πωλητές** οι μεγάλες ελλείψεις καταρτισμένου προσωπικού που παρουσιάζονται τα τελευταία χρόνια οφείλονται σε δύο λόγους:

- Ο πρώτος λόγος σχετίζεται με την **απουσία ιδρυματικής υποδομής για παροχή εκπαίδευσης ή κατάρτισης** σε νέα άτομα στα επαγγέλματα αυτά.
- Ο δεύτερος λόγος είναι η **μεγάλη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί** από την ειδικότητα των Πωλητών στα καταστήματα.

Η προσφορά στους Πωλητές θα ανέλθει στα 505 άτομα και η ζήτηση στα 2.058 άτομα. Δημιουργούνται έτσι ελλείψεις 1.557 ατόμων οι οποίες αφορούν τους:

- Πωλητές στα καταστήματα (1.443 άτομα)
- Πωλητές σε περίπτερα και στις λαχαναγορές (114 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Τεχνίτες και Παρόμοιους Εργάτες

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.646	1.586	60	600	660

Παρουσιάζεται αισθητή βελτίωση της εικόνας για τους Τεχνίτες αφού τα πλεονάσματα είναι περίπου στα ίδια επίπεδα με τις ελλείψεις. Αυτό είναι αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης μείωσης στην απασχόληση στη Μεταποίηση και της στασιμότητας στην απασχόληση στις Κατασκευές, της μείωσης της ανεργίας και του μεγάλου ποσοστού αποχωρήσεων από τα επαγγέλματα αυτά. Το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς αποτελείται από τους άνεργους (58%) ενώ οι απόφοιτοι τεχνικών σχολών αντιστοιχούν στο 40% της προσφοράς. Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** προβλέπεται να παρουσιαστούν στις ακόλουθες ειδικότητες:

- Επιλοποιοί και παρόμοιοι τεχνίτες (90 άτομα)
- Υποδηματοποιοί, επιδιορθωτές, κόπτες, μονταριστές, ράπτες υποδημάτων και κατασκευαστές δερματίνων ειδών (80 άτομα)
- Ηλεκτρολόγοι κτιρίων και παρόμοιοι (70 άτομα)

- Ηλεκτρολόγοι και εφαρμοστές ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (45 άτομα)
- Ράπτες, μοδίστρες και κατασκευαστές καπέλων (40 άτομα)
- Κατασκευαστές πατρών και κόπτες (40 άτομα)
- Μηχανικοί και εφαρμοστές μηχανών αυτοκινήτων (40 άτομα)
- Ρυθμιστές και χειριστές μηχανοεργαλείων μεταλλουργίας (40 άτομα)
- Ελαιοχρωματιστές κτιρίων (35 άτομα)

Οι **μεγαλύτερες ελλείψεις** αναμένεται να εμφανιστούν στις ακόλουθες ειδικότητες :

- Οικοδόμοι και επενδυτές τοίχων και πατωμάτων (130 άτομα)
- Ελασματοουργοί (100 άτομα)
- Καλουπήδες (70 άτομα)
- Κρεοπώλες, αλλαντοποιοί, συντηρητές και τεμαχιστές κρέατος (55 άτομα)
- Αρτοποιοί, ζαχαροπλάστες και παρασκευαστές ζαχαρωτών (40 άτομα)
- Υδραυλικοί και εγκαταστάτες σωληνώσεων (30 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Χειριστές Μηχανημάτων και Εργαλείων και Συναρμολογητές

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
528	670	-142	499	357

Όπως και στην πιο πάνω κατηγορία έτσι και εδώ **παρουσιάζεται αισθητά βελτιωμένη εικόνα**. Εντοπίζονται τόσο ελλείψεις όσο και

πλεονάσματα αλλά οι ελλείψεις αναμένεται να είναι μεγαλύτερες από τα πλεονάσματα. Το 87% της προσφοράς εργατικού δυναμικού αποτελείται από την ανεργία. Η απασχόληση στα επαγγέλματα αυτά προβλέπεται ότι θα μειωθεί και έτσι η αναμενόμενη ζήτηση αφορά αποκλειστικά ανάγκες για αντικατάσταση του προσωπικού που αποχωρεί από τα επαγγέλματα αυτά.

Επισημαίνεται ότι οι ελλείψεις είναι δυνατό να ικανοποιηθούν από ανειδίκευτα άτομα που τυχόν θα αποφάσιζαν να απασχοληθούν σε τέτοια επαγγέλματα και θα παρακολουθούσαν σχετικά προγράμματα κατάρτισης. Ανασταλτικός παράγοντας είναι το σχετικά χαμηλό ενδιαφέρον των νέων, ιδιαίτερα των αποφοίτων Μέσης Εκπαίδευσης, για απασχόληση σε τέτοια επαγγέλματα.

Οι ειδικότητες στην κατηγορία αυτή χωρίζονται σε δύο διαφορετικές ομάδες:

- Στους χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές
- Στους οδηγούς

Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** στην πρώτη ομάδα αναμένεται να εμφανιστούν στις πιο κάτω ειδικότητες:

- Χειρίστριες ραπτομηχανών και μηχανών κεντήματος (285 άτομα)
- Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής τσιμέντου και προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά (25 άτομα)

Οι **μεγαλύτερες ελλείψεις** για την πρώτη ομάδα προβλέπονται για τους:

- Χειριστές μηχανών επικόλλησης ετικετών και συσκευασίας (45 άτομα).
- Χειριστές πρέσας και μηχανών καθαρισμού, λεύκανσης και βαφής ρούχων και υφαντών (30 άτομα)

Στην ομάδα των οδηγών οχημάτων αναμένονται ελλείψεις γύρω 238 ατόμων οι οποίες ικανοποιούνται τελικά με ανειδίκευτα άτομα κυρίως διακόψαντες ή απόφοιτους από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ανάλυση Ισοζυγίου για τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.987	1.300	687	222	909

Στην κατηγορία αυτή η μοναδική πηγή προσφοράς είναι οι άνεργοι του προηγούμενου χρόνου οι οποίοι είναι κατά 687 άτομα περισσότεροι από την αναμενόμενη ζήτηση. Παρόλα αυτά **εντοπίζονται ανισοσκελίες στις ειδικότητες της κατηγορίας αυτής** με αποτέλεσμα να αναμένονται τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα. Όμως, από τη στιγμή που τα επαγγέλματα αυτά δεν απαιτούν μεγάλη εξειδίκευση, είναι δυνατό μέρος από τις ελλείψεις να καλυφθεί από ανειδίκευτα άτομα που θα ενδιαφέρονταν για να εργοδοτηθούν σε τέτοια επαγγέλματα.

Εκείνο που διαπιστώθηκε τα τελευταία χρόνια είναι η απουσία ενδιαφέροντος από τους νέους για απασχόληση σε επαγγέλματα της κατηγορίας αυτής. Έτσι, τελικά οι ελλείψεις ικανοποιούνται με την εισαγωγή ξένου εργατικού δυναμικού.

Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** προβλέπονται για τις ακόλουθες ειδικότητες:

- Πακεταριστές με το χέρι και άλλοι εργάτες βιομηχανίας (335 άτομα)
- Άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες (220 άτομα)
- Εργάτες συναρμολόγησης στη βιομηχανία (130 άτομα)
- Δασικοί εργάτες (90 άτομα)
- Πλύντες, σιδερωτές και καθαριστές ρούχων με το χέρι (60 άτομα)

- Καθαριστές και βοηθοί σε γραφεία, ξενοδοχεία και εργοστάσια και καμαριέρες ξενοδοχείων (35 άτομα)

Οι **μεγαλύτερες ελλείψεις** αναμένεται να παρουσιαστούν στις ακόλουθες ειδικότητες:

- Φορτοεκφορτωτές, αχθοφόροι και παρόμοιοι εργάτες (55 άτομα)
- Εργάτες οικοδομών (25 άτομα).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η ετήσια μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού προσφέρει πληροφορίες και αναλυτικά στοιχεία για την αναμενόμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Τα στοιχεία αξιοποιούνται τόσο από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού όσο και από άλλους Φορείς και Υπηρεσίες κατά τον προγραμματισμό και υλοποίηση ενεργειών για αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών.

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης για το 2002 και η καταγραφή των γενικών κατευθύνσεων ενεργειών της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για αντιμετώπιση, της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

4.1. Γενική εικόνα Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002

Οι βασικοί παράγοντες που καθορίζουν την εικόνα του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002 είναι η **συνεχιζόμενη μείωση στην απασχόληση στη Μεταποίηση, η στασιμότητα της απασχόλησης στις Κατασκευές, η προβλεπόμενη αύξηση προσωπικού σε τομείς των Υπηρεσιών και η σημαντική μείωση της προσφοράς εξαιτίας περιορισμού της ανεργίας.**

Τα μεγαλύτερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού αναμένονται στα γραφειακά και επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης ενώ οι ελλείψεις αφορούν επαγγέλματα των υπηρεσιών και ειδικότερα του τουρισμού και της πληροφορικής.

Ελαφρά αύξηση της ζήτησης εργατικού δυναμικού

Ελαφρά αυξημένη αναμένεται να είναι η συνολική πρόσθετη ζήτηση για το 2002 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Συγκεκριμένα θα αυξηθεί κατά 162 άτομα ή 1,4% και θα ανέλθει στα 11.739 άτομα. Αναφορικά με την απασχόληση, οι ρυθμοί αλλαγής που αναμένονται στο δευτερογενή τομέα είναι είτε αρνητικοί

(Μεταποίηση) ή στάσιμοι (Κατασκευές). Αντίθετα, τομείς των Υπηρεσιών όπως είναι η Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, οι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί και οι Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών αναμένεται να πετύχουν συγκριτικά ψηλούς ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης.

Η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού ανέρχεται στα 8.404 άτομα ή στο 71,6% του συνόλου και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής ζήτησης. Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων ανέρχεται στα 3.173 άτομα ή στο 37,8% της ζήτησης για αντικατάσταση και φανερώνει ότι **η σημασία των εσωτερικών μετατοπίσεων στη διαμόρφωση του ισοζυγίου στο επίπεδο των επαγγελματιών είναι μεγάλη.**

Αναμένεται ουσιαστική μείωση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς

Ουσιαστική μείωση κατά 2.228 άτομα ή 10,4% αναμένεται να παρουσιάσει η συνολική πρόσθετη προσφορά για το 2002 σε σύγκριση με το 2001. Έτσι προβλέπεται ότι η προσφορά θα ανέλθει στα 19.719 άτομα. Ταυτόχρονα, διαμορφώνονται αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς ανάμεσα στα δυο χρόνια.

Οι σημαντικότερες μειώσεις εντοπίζονται στην προσφορά από τους άνεργους κατά το τέλος του χρόνου (-2.053 άτομα), στα άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Μέσης Εκπαίδευσης (-241 άτομα), στους απόφοιτους δημοσίων και ιδιωτικών σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο (-236 άτομα) και στους απόφοιτους δημοσίων και ιδιωτικών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (-175 άτομα).

Αυξήσεις αναμένονται στους απόφοιτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό (+134 άτομα), στους απόφοιτους τεχνικών σχολών (+134 άτομα) και στους απόφοιτους του Πανεπιστημίου Κύπρου (+81 άτομα). Οι υπόλοιπες κατηγορίες διατηρούνται περίπου στα ίδια επίπεδα.

Συνέχιση της παρουσίας ανισοσκελειών ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση.

Από τα αποτελέσματα της μελέτης του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2002 διαπιστώνεται ότι η αγορά εργασίας της Κύπρου θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει διαρθρωτικές αδυναμίες με αποτέλεσμα την εμφάνιση ανισοσκελειών. Αυτό αποδεικνύεται από τη σύγκριση ανάμεσα στη συνολική προσφορά και ζήτηση. Ειδικότερα, ενώ η πρόσθετη προσφορά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση κατά **7.980 άτομα (-23,5% από το 2001)**, η πρόβλεψη είναι ότι θα παρουσιαστούν **τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα**. Οι ελλείψεις αναμένεται να ανέλθουν στα 4.725 άτομα, ενώ τα πλεονάσματα και η προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες θα φτάσουν στα 12.705 άτομα (5.058 και 7.647 άτομα αντίστοιχα).

Αρκετές από τις ελλείψεις, οι οποίες αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Το ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό αποτελείται από τους απόφοιτους και τους διακόψαντες στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος και από τους ανειδίκευτους ανέργους και ανέρχεται στα 3.974 άτομα. Με βάση τη μέχρι τώρα εμπειρία, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν δυσκολίες στην προσέλκυση των ατόμων αυτών για τα επαγγέλματα που δε θεωρούνται ελκυστικά όπως είναι τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Στις 5 από τις 8 επαγγελματικές κατηγορίες η πρόσθετη προσφορά είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση

Από τη σύγκριση της προσφοράς και της ζήτησης εργατικού δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία εντοπίζεται ότι **τα πλεονάσματα θα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις** στις κατηγορίες:

- Διευθυντές
- Πτυχιούχοι

- Γραφειακά επαγγέλματα
- Τεχνίτες
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται στους:

- Τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείς
- Υπάλληλους υπηρεσιών και πωλητές
- Χειριστές μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητές

Προσφορά που ανέρχεται στα 7.647 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Αυτή αποτελείται από το ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό (3.974 άτομα), τους διακινούμενους από ειδικότητα σε ειδικότητα (3.173 άτομα) και τους επαναπατριζόμενους (500 άτομα).

Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις. Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι αυτό ισχύει πιο εύκολα στα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό στα επαγγέλματα των πωλητών και σε μικρό μόνο βαθμό, στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων κατά επαρχία διαπιστώνεται ότι **το άθροισμα των πλεονασμάτων και της προσφοράς που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες είναι μεγαλύτερο από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.** Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες διαφορές και κατά συνέπεια τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στην Αμμόχωστο, στη Λάρνακα και στη Λευκωσία ενώ η μικρότερη διαφορά αναμένεται να παρουσιαστεί στη Λεμεσό.

Σημειώνεται ότι δεν είναι δυνατό να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση των ελλείψεων σε οποιαδήποτε επαρχία εξαιτίας των ανισοσκελειών που παρουσιάζονται στις διάφορες ειδικότητες.

4.2. Επαγγέλματα με τις σημαντικότερες ελλείψεις και τα σημαντικότερα πλεονάσματα για το 2002

Από τη σύγκριση ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και πρόσθετη ζήτηση εργατικού δυναμικού, στο επίπεδο του επαγγέλματος, **αποδεικνύεται η παρουσία ανισοσκελιών** στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά τα επαγγέλματα που αναμένεται να παρουσιάσουν τις σημαντικότερες ελλείψεις και τα σημαντικότερα πλεονάσματα μέσα στο 2002.

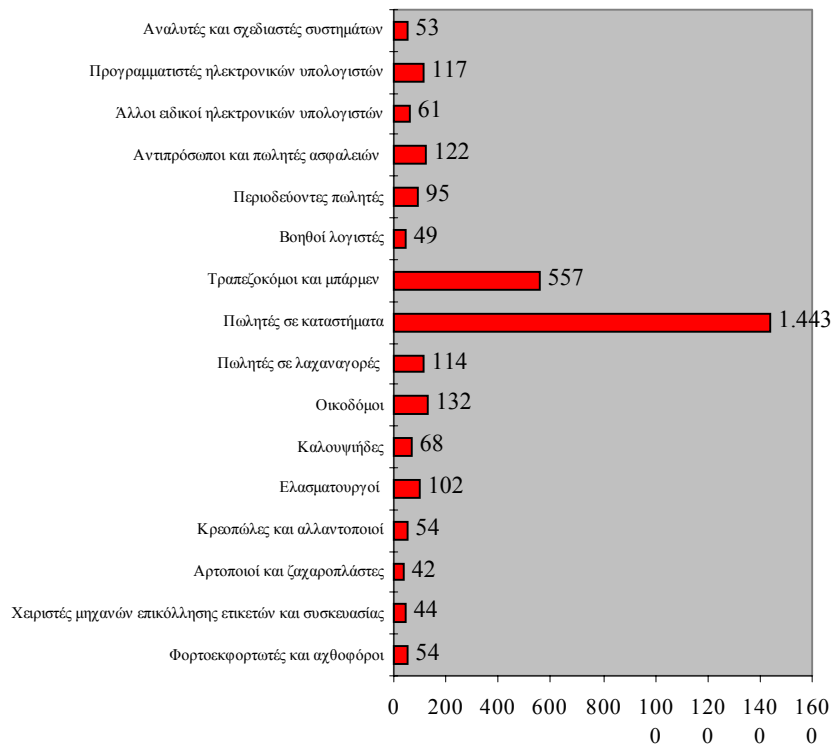
Οι σημαντικότερες ελλείψεις σε επαγγέλματα αφορούν τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα, της πληροφορικής και τους Πωλητές

Οι αναμενόμενες ελλείψεις για το 2002 είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων τριών λόγων:

- **Της μεγάλης ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί από ορισμένες ειδικότητες.** Αυτές εντοπίζονται κυρίως στη Μεταποίηση, στις Κατασκευές, στον Τουριστικό τομέα καθώς και στα επαγγέλματα των πωλητών.
- **Της πρόσθετης ζήτησης προσωπικού σε ορισμένους τομείς που βασικά εντοπίζονται στον ευρύ τριτογενή τομέα,** λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους.
- **Της μη παροχής σχετικής αρχικής κατάρτισης από εκπαιδευτικά ιδρύματα,** όπως στην περίπτωση ορισμένων τεχνικών επαγγελμάτων και των επαγγελμάτων των πωλητών.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 30 άτομα) παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 23. Από αυτό διαπιστώνεται ότι οι μεγαλύτερες ελλείψεις αφορούν τα επαγγέλματα της πληροφορικής, του τουριστικού τομέα, τους πωλητές και επαγγέλματα της βιομηχανίας τροφίμων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002

Επισημαίνεται ότι στα επαγγέλματα των πωλητών οι ελλείψεις ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, κυρίως αποφοίτων Μέσης Γενικής αλλά και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι ελλείψεις που αναμένονται στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν μερικώς με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, όπως είναι οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παρουσία ανισοσκελειών σε βασικά επαγγέλματα της οικονομίας αποτελεί ένδειξη του προβλήματος που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας της Κύπρου όπου δεν υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην προσφορά από νέα άτομα και στη ζήτηση. Η επαναλαμβανόμενη επιβεβαίωση των ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση υποδεικνύει την ανάγκη για χάραξη στρατηγικής για ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας.

Οι ελλείψεις είναι δυνατό να απαμβλυνθούν βραχυχρόνια με τη **διοργάνωση ταχύρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης νέου εργατικού δυναμικού**. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η Αρχή με την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα προβλέπονται για τους Διεθνοντές, τους Πτυχιούχους, τα Γραφειακά Επαγγέλματα και τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

Τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού οφείλονται στους ακόλουθους λόγους:

- Του **μεγάλου ενδιαφέροντος ατόμων για εργοδότηση** στα επαγγέλματα αυτά και ιδίως σε γραφειακά επαγγέλματα καθώς και σε επαγγέλματα που απαιτούν προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Της **μείωσης στην απασχόληση** στη Μεταποίηση και της στασιμότητας της στις Κατασκευές.
- Της **μείωσης στη ζήτηση** για επαγγέλματα που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε μια σύγχρονη οικονομία και κοινωνία.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 50 άτομα) παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 24.

Στα Διευθυντικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της πρόθεσης μεγάλου αριθμού ατόμων να αναζητήσουν τέτοιες θέσεις εργασίας και προς το σκοπό αυτό αποκτούν προσόντα σχετικά με τη διοίκηση επιχειρήσεων.

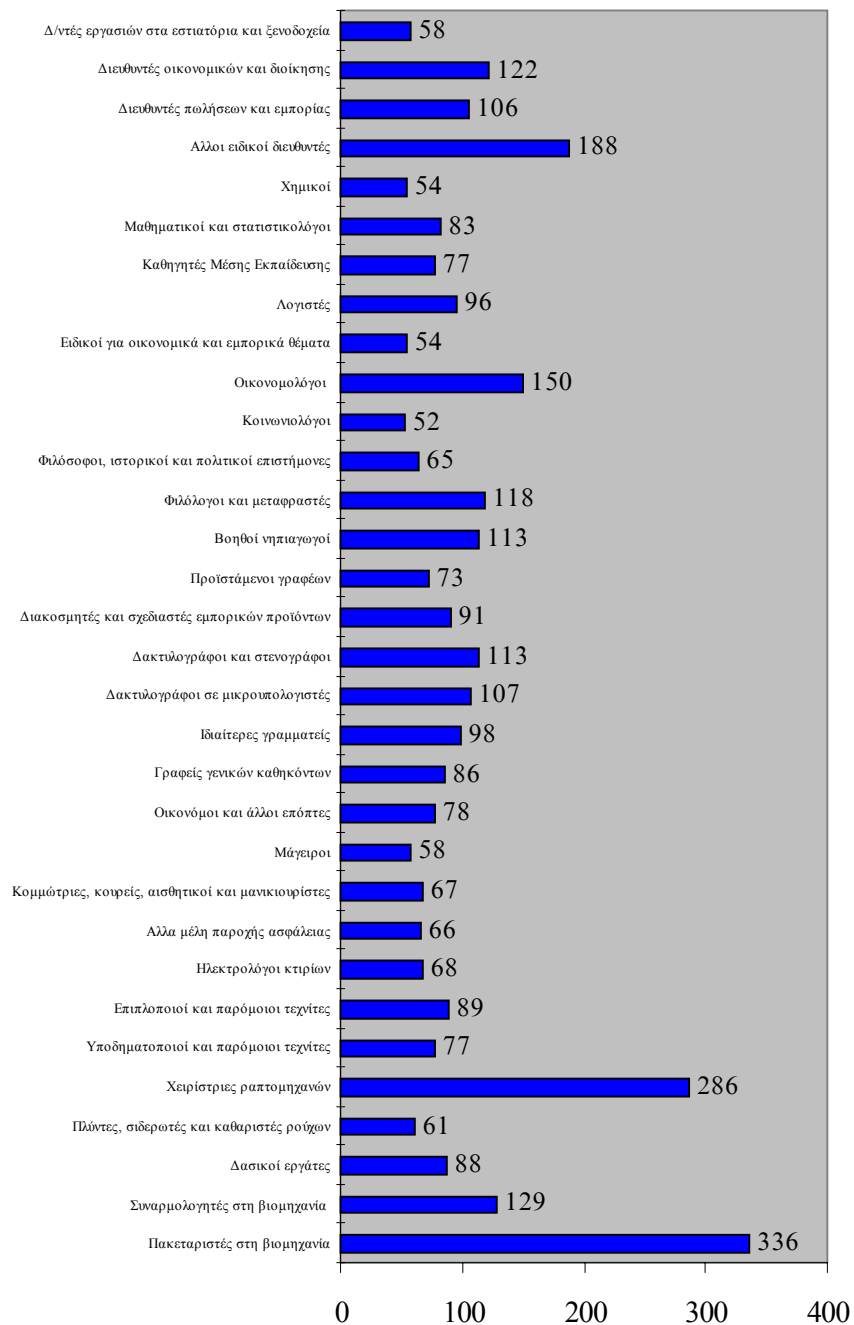
Τόσο στα Διευθυντικά επαγγέλματα όσο και στους Πτυχιούχους εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκέλειες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι εργοδότες συνήθως ζητούν από τα άτομα να έχουν πρακτική εμπειρία, να γνωρίζουν την Κυπριακή και διεθνή οικονομία και αγορά και να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις (γ.π. γνώσεις ξένων γλωσσών και γνώσεις για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Μεγάλο μέρος της προσφοράς στα γραφειακά επαγγέλματα αποτελείται από τους απόφοιτους Δευτεροβάθμιας και Μεταλυκειακής εκπαίδευσης που προτίθενται να αναζητήσουν εργοδότηση σε τέτοια επαγγέλματα και γι'αυτό αποκτούν τα ανάλογα προσόντα. Όμως, σημειώνεται ότι κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των υποψηφίων και στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Σε κάποια τεχνικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της μειωμένης ζήτησης ως συνέπεια των σχετικά μικρών επιδόσεων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται τα περισσότερα από τα επαγγέλματα αυτά όπως είναι οι Κατασκευές και η Μεταποίηση.

Σε κάποιες ειδικότητες, παρόλο που δεν εμφανίζονται ελλείψεις εντούτοις θέσεις εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας ποιοτικών ανισοσκελειών ή διαφορών στους προσφερόμενους και ζητούμενους όρους εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται **ουσιαστικός ρόλος στην κατάλληλη κατάρτιση των νεοπροσλαμβανόμενων ατόμων** ώστε να συμπληρώσουν τις γνώσεις και δεξιότητες τους.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ
2002

4.3. Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού προωθεί ενέργειες για αντιμετώπιση της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Συνοπτικά, οι ενέργειες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή ευκαιριών κατάρτισης στο εργατικό δυναμικό στα επαγγέλματα που παρουσιάζουν ελλείψεις.
- Προώθηση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Δραστηριοποίηση στους τομείς της επαγγελματικής καθοδήγησης και διαφώτισης των νέων για την κατάσταση στην αγορά εργασίας.
- Προσπάθεια για τη δημιουργία νέας ή ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής για παροχή κατάρτισης.
- Παροχή βοήθειας και τεχνικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις για βελτιώσεις στον προγραμματισμό και στην αξιοποίηση του προσωπικού τους.
- Συνεχής μελέτη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας.
- Συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για καλύτερο προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για ένα συγκεκριμένο χρόνο ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και στην πρόσθετη ζήτηση κατά τη διάρκεια του χρόνου εκείνου. Αν η προσφορά είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση τότε αναμένονται **πλεονάσματα** ενώ στην αντίθετη περίπτωση προβλέπονται **ελλείψεις**. Με τον όρο “**πρόσθετη**” καθορίζεται η νέα προσφορά και η νέα ζήτηση εργατικού δυναμικού που αναμένεται να προστεθούν στην αγορά εργασίας μέσα στο συγκεκριμένο χρόνο.

Το συνολικό αποτέλεσμα του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού (πλεόνασμα ή έλλειψη) **δεν αποτελεί πρόβλεψη της ανεργίας**. Αυτό είναι συνέπεια των ακόλουθων δύο παραγόντων:

- Οι ελλείψεις σε ορισμένες ειδικότητες είναι αδύνατο να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα σε άλλες. Για παράδειγμα οι ελλείψεις σε τεχνικά και τουριστικά επαγγέλματα δεν αναμένεται να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα σε πτυχιούχους.
- Οι ανισοσκελίες μεταξύ επαρχιών συνήθως δεν εξισορροπούνται με μετακινήσεις ατόμων.

Αναλυτικά, ο τρόπος υπολογισμού της πρόσθετης προσφοράς και της πρόσθετης ζήτησης παρουσιάζεται στη συνέχεια.

1. Συνολική πρόσθετη προσφορά

Η συνολική πρόσθετη προσφορά αποτελείται από τις ακόλουθες πέντε κατηγορίες ανθρώπινου δυναμικού:

- (α) **Οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας**, δηλαδή τα άτομα που θα επιδιώξουν να εργαστούν για πρώτη φορά μέσα στο 2002 και που ουσιαστικά αποτελούνται από τους απόφοιτους και τους διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

- (β) **Οι άνεργοι του προηγούμενου χρόνου** που θεωρούνται ότι αποτελούν πραγματική προσφορά.
- (γ) **Τα άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας**, δεν είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν μέσα στο 2002.
- (δ) Τα άτομα που **επιστρέφουν για επαναπατρισμό** στην Κύπρο.
- (ε) Τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας αλλά αναμένεται να **αλλάξουν το επάγγελμα τους** μέσα στο 2002.

1.1. Νεοεισερχόμενοι

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται **οι απόφοιτοι και οι διακόψαντες τη φοίτηση τους από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος**. Συγκεκριμένα, οι ομάδες που καλύπτονται είναι οι ακόλουθες:

1. Άτομα που διέκοψαν ή που αναμένεται να διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Δημοτικής, Μέσης και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
2. Απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης.
3. Απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών Επαγγελματικών και Τεχνικών σχολών.
4. Απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών σχολών Μεταλυκειακής και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο.
5. Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου.
6. Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού.
7. Άτομα που θα τύχουν πρακτικής κατάρτισης κατά τη διάρκεια του χρόνου.

Ο αριθμός των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας υπολογίζεται κυρίως με την επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων που περιέχονται σε εκδόσεις της Στατιστικής Υπηρεσίας. Πρόσθετα, συλλέγονται στοιχεία από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και από τα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε σχέση με τον αριθμό των σπουδαστών και αποφοίτων τους κατά κλάδο σπουδών. Τα κυριότερα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της προσφοράς από όλες τις ομάδες των νεοεισερχομένων είναι τα ακόλουθα:

- (α) Ο αριθμός των Κυπρίων σπουδαστών στα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα κατά κλάδο και έτος σπουδών.
- (β) Η διάρκεια των σπουδών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, της πρακτικής κατάρτισης σε όλους τους κλάδους.
- (γ) Το φύλο των σπουδαστών για να ληφθεί υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, η στρατιωτική θητεία των αρρένων αποφοίτων.
- (δ) Τα ποσοστά επιτυχίας των σπουδαστών από χρόνο σε χρόνο και το ποσοστό επιτυχίας των τελειοφοίτων, τα οποία είναι βασισμένα πάνω στις τάσεις των προηγούμενων χρόνων.
- (ε) Τα ποσοστά συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό των αποφοίτων και των διακοψάντων από τις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες.
- (στ) Το ποσοστό των αποφοίτων Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού που επιστρέφουν στην Κύπρο μετά από τη συμπλήρωση των σπουδών τους.

Το επόμενο στάδιο στη διαδικασία είναι η αντιστοίχιση των διαφόρων κλάδων σπουδών με ειδικότητες του Διεθνούς Κώδικα Επαγγελμάτων (I.S.C.O. 1988). Αυτό είναι καθοριστικό στάδιο διότι επηρεάζει άμεσα την προσφορά και κατά συνέπεια το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού στην κάθε ειδικότητα. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι κάποιοι απόφοιτοι από διάφορες βαθμίδες εκπαίδευσης μπορούν, με βάση τα προσόντα τους, να κατανεμηθούν σε αριθμό ειδικοτήτων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση των αποφοίτων ορισμένων κλάδων σπουδών από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Για παράδειγμα ένας απόφοιτος στα Οικονομικά είναι δυνατό να

απασχοληθεί ως Οικονομολόγος, Καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης και Διοικητικός Λειτουργός στη Δημόσια Υπηρεσία. Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται “αυστηρή” κατανομή του κλάδου σπουδών στην αντίστοιχη ειδικότητα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο απόφοιτος στα Οικονομικά θα κατανεμηθεί στην ειδικότητα του Οικονομολόγου.

Σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις στις άλλες ειδικότητες, όπως στην ειδικότητα του Διοικητικού Λειτουργού στη Δημόσια Υπηρεσία ή του Καθηγητή Μέσης Εκπαίδευσης, τότε αυτές θεωρούνται πλασματικές από τη στιγμή που είναι δυνατό να ικανοποιηθούν από κατάλληλα πλεονάσματα σε άλλες ειδικότητες.

Η ταξινόμηση των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας κατά επαρχία γίνεται με βάση τα επίσημα στοιχεία για την κατανομή της απασχόλησης, σε συνδυασμό με πληροφορίες από τα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή των σπουδαστών και αποφοίτων τους.

1.2. *Ανεργοί προηγούμενου χρόνου*

Η πρόβλεψη της προσφοράς από τους ανέργους κατά το τέλος του προηγούμενου χρόνου, δηλαδή το 2001 στη συγκεκριμένη περίπτωση, γίνεται αφού προηγηθεί η εκτίμηση του μέσου όρου της ανεργίας για ολόκληρο το χρόνο. Με αυτό ως στόχο, γίνονται εκτιμήσεις για τα ακόλουθα μεγέθη:

- (α) Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός.
- (β) Ο αριθμός των απασχολούμενων κατά το 2001 ο οποίος βασίζεται πάνω στους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης για κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- (γ) Ο αριθμός των Κυπρίων που απασχολούνται προσωρινά στο εξωτερικό.
- (δ) Ο αριθμός των εθνοφρουρών.

Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις και τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία της ανεργίας μέσα στο 2001 γίνεται πρόβλεψη του μέσου όρου της

ανεργίας και στη συνέχεια εκτίμηση της ανεργίας του Δεκεμβρίου 2001.

Τέλος, γίνεται κατανομή της ανεργίας κατά ειδικότητα και επαρχία με βάση την υφιστάμενη διάρθρωση της ανεργίας και αφού ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η εποχικότητα της ανεργίας του Δεκεμβρίου σε ορισμένες ειδικότητες και ιδιαίτερα σε εκείνες του τουριστικού τομέα.
- Η εκτίμηση ότι σε μερικές ειδικότητες οι άνεργοι δεν πρέπει να θεωρούνται όλοι ως πραγματική προσφορά. Παράδειγμα αποτελούν οι περισσότεροι συνταξιούχοι του δημόσιου τομέα οι οποίοι εγγράφονται ως άνεργοι με μοναδικό σκοπό την είσπραξη του ανεργιακού επιδόματος.

Επισημαίνεται ότι η πρόβλεψη του μέρους της προσφοράς που προέρχεται από τους ανέργους δεν αποτελεί εκτίμηση του μεγέθους της ανεργίας.

1.3. Άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας

Η προσφορά αυτή αναφέρεται στα άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας, δεν είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν μέσα στο 2002. Τα άτομα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή είναι βασικά οι νεαρές γυναίκες που απασχολούνταν, μετά αποχώρησαν για κάποιο χρονικό διάστημα για διάφορους λόγους όπως γάμο, τοκετό και ανατροφή μικρών παιδιών, και αποφασίζουν τώρα να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας.

Τα στοιχεία σε σχέση με επανένταξη ατόμων στην αγορά εργασίας προέκυψαν από μελέτες τομέων οικονομικής δραστηριότητας και επαγγελμάτων της Αρχής και δε θεωρούνται πλήρη από τη στιγμή που δεν καλύπτουν ολόκληρη την οικονομία. Υπολογίζεται ότι με τη συμπλήρωση και άλλων μελετών ή με τη διεξαγωγή κάποιας εξειδικευμένης μελέτης που θα εξετάζει το όλο θέμα θα γίνει δυνατή

η καλύτερη εκτίμηση της κατηγορίας αυτής της προσφοράς. Οι συγκεκριμένοι αριθμοί που χρησιμοποιούνται αποτελούν εκτίμηση των Λειτουργιών που εκπόνησαν τις μελέτες αυτές.

1.4. Άτομα που επιστρέφουν στην Κύπρο για επαναπατρισμό

Ο αριθμός των ατόμων που επιστρέφουν από το εξωτερικό για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο είναι η επόμενη κατηγορία προσφοράς. Με βάση στοιχεία από προηγούμενα χρόνια γίνεται εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που θα επιστρέψουν στην Κύπρο και κατανέμεται σε άνδρες και γυναίκες. Πάνω στους αριθμούς αυτούς εφαρμόζονται ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας στη βάση της τοπικής πραγματικότητας και δεδομένων. Εξαιτίας της έλλειψης των αναγκαίων πληροφοριών η προσφορά αυτή δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε ειδικότητες.

1.5. Άτομα που διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη

Η προσφορά αυτή αφορά τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας και διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη. Η διακίνηση αυτή δημιουργεί ζήτηση για αντικατάσταση στις ειδικότητες από τις οποίες τα άτομα αποχωρούν. Ταυτόχρονα τα άτομα αυτά αποτελούν προσφορά σε άλλες ειδικότητες. Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η διακίνηση, στο σύνολο της οικονομίας, δε συνεπάγεται πρόσθετη προσφορά ή πρόσθετη ζήτηση. Όμως κατά ειδικότητα είναι πολύ σημαντική διότι διαφοροποιεί ουσιαστικά τη ζήτηση.

Επιβεβαίωση της σημασίας της διακίνησης έγινε μέσα από τα αποτελέσματα μελετών της Αρχής. Αυτό ενισχύθηκε και από τα πορίσματα ειδικής έρευνας της Στατιστικής Υπηρεσίας που έδειξε το μέγεθος της διακίνησης προσωπικού στην αγορά εργασίας της Κύπρου.

Η προσφορά αυτή δεν κατανέμεται σε ειδικότητες επειδή τα άτομα αυτά δε θεωρούνται καταρτισμένα για τις ειδικότητες στις οποίες καταλήγουν. Πρόσθετα, δεν υπάρχουν ακόμη αναλυτικά στοιχεία που

να δείχνουν τις ειδικότητες στις οποίες τελικά απασχολούνται αυτά τα άτομα.

2. Συνολική πρόσθετη ζήτηση

Η συνολική πρόσθετη ζήτηση αποτελείται από την **πρόσθετη ζήτηση σε σχέση με το ρυθμό αύξησης της παραγωγής και από τη ζήτηση για αντικατάσταση εργατικού δυναμικού.**

2.1. Ζήτηση σε σχέση με το ρυθμό αύξησης της παραγωγής

Η ζήτηση που προέρχεται από την ετήσια αλλαγή στην παραγωγή ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην απασχόληση του 2002 και του 2001. Η εκτίμηση της προϋποθέτει προβλέψεις για τους ρυθμούς ανάπτυξης του κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Οι ρυθμοί αυτοί επηρεάζονται από τα πιο κάτω μεγέθη:

- (α) Τη ζήτηση για το προϊόν ή την υπηρεσία τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.
- (β) Την αξία παραγωγής κατά απασχολούμενο.

Στον υπολογισμό των μεγεθών αυτών χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Οι αναλύσεις στατιστικών στοιχείων για τα προηγούμενα χρόνια.
- Οι εκτιμήσεις των αρμοδίων Λειτουργών του Γραφείου Προγραμματισμού.
- Οι απόψεις των εργοδοτών, συντεχνιακών και άλλων αρμοδίων για τις προοπτικές ανάπτυξης του κάθε τομέα.
- Η αποστολή σε επιλεγμένους οργανισμούς και επιχειρήσεις ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου ώστε να εκτιμηθεί η μελλοντική πορεία του οργανισμού ή επιχείρησης.

Τέλος, η ζήτηση σε σχέση με το ρυθμό αύξησης της παραγωγής κατανέμεται στις διάφορες ειδικότητες και επαρχίες σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τη διάρθρωση της απασχόλησης.

2.2. Ζήτηση για αντικατάσταση

Η ζήτηση για αντικατάσταση είναι δυνατό να προέλθει από:

- (α) **Την αποχώρηση εργατικού δυναμικού από την αγορά εργασίας** για διάφορους λόγους, όπως αφυπηρέτηση, θάνατος, μετανάστευση κλπ.
- (β) **Τη διακίνηση εργατικού δυναμικού από ειδικότητα σε ειδικότητα.**

Για να υπολογιστεί η ζήτηση για αντικατάσταση χρησιμοποιούνται τα ποσοστά για αντικατάσταση πάνω στο μέσο όρο της απασχόλησης για το 2001 και 2002 για κάθε ειδικότητα σε κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Εξειδικευμένες μελέτες τομέων οικονομικής δραστηριότητας ή επαγγελμάτων της Αρχής φανέρωσαν ότι η διακίνηση προσωπικού αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα στη ζήτηση για αντικατάσταση. Οι μελέτες αυτές κάλυψαν τους ακόλουθους τομείς ή επαγγέλματα για τους οποίους υπολογίστηκαν τα ποσοστά για αντικατάσταση:

- Βιομηχανία τροφίμων.
- Βιομηχανία ποτών.
- Βιομηχανία ένδυσης.
- Βιομηχανία υπόδησης.
- Βιομηχανία ξύλινων επίπλων.
- Τυπογραφία.
- Μεταλλοβιομηχανία.
- Τομέας κατασκευών.
- Εστιατόρια.
- Ξενοδοχεία.
- Επάγγελμα των πωλητών.

Στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που δεν έχουν γίνει ακόμη ειδικές μελέτες, τα ποσοστά για αντικατάσταση εκτιμήθηκαν αφού λήφθηκαν υπόψη διάφοροι παράγοντες που επηρεάζουν την αποχώρηση και διακίνηση όπως η διάρθρωση της απασχόλησης, οι όροι και συνθήκες εργασίας καθώς και πληροφορίες που λήφθηκαν από επιχειρήσεις.

Η κατανομή σε επαρχίες γίνεται με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τη γεωγραφική κατανομή της απασχόλησης.

3. Ηλεκτρονική επεξεργασία ισοζυγίου

Ο υπολογισμός της πρόσθετης προσφοράς και πρόσθετης ζήτησης γίνεται με τη χρήση ειδικά σχεδιασμένου προγράμματος σε Ηλεκτρονικό Υπολογιστή. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται ευελιξία για τη βελτίωση των μεθόδων που χρησιμοποιούνται και δυνατότητα για τακτική αναθεώρηση των αποτελεσμάτων στη βάση των νέων εξελίξεων στην οικονομία και ειδικότερα στην αγορά εργασίας.

Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα για διερεύνηση των επιπτώσεων που είναι δυνατό να παρατηρηθούν στην αγορά εργασίας με τη χρησιμοποίηση διαφορετικών σεναρίων για τις εξελίξεις και προοπτικές της οικονομίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΠΑΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ (Χιλιάδες)	ΑΝΔΡΕΣ (Χιλιάδες)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (Χιλιάδες)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ
1990	587,1	292,5	294,6	2,5%
1991	603,1	300,3	302,8	2,7%
1992	619,2	308,5	310,7	2,7%
1993	629,8	313,9	315,9	1,7%
1994	638,3	318,2	320,1	1,4%
1995	645,3	321,8	323,5	1,1%
1996	651,8	325,0	326,8	1,0%
1997	657,9	328,0	329,9	0,9%
1998	663,3	330,7	332,6	0,8%
1999	666,8	332,4	334,4	0,5%
2000	671,3	334,5	336,8	0,7%

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΕΤΟΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Χιλιάδες)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΛΛΑΓΗΣ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΟΕΠ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ
1990	276,0	+1,0%	47,6%
1991	278,4	+0,9%	46,8%
1992	285,6	+2,6%	46,8%
1993	286,7	+0,4%	45,9%
1994	294,3	+2,7%	46,4%
1995	300,3	+2,0%	46,5%
1996	304,8	+1,5%	46,8%
1997	305,5	+0,2%	46,4%
1998	309,3	+1,2%	46,6%
1999	314,4	+1,7%	47,2%
2000	317,2	+0,9%	47,3%

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Χιλιάδες άτομα)

ΤΟΜΕΑΣ	1996	1997	1998	1999	2000
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία	28,9	25,9	26,2	26,3	25,2
Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3
Ορυχεία και Λατομεία	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	42,2	40,8	39,6	38,6	38,2
Ηλεκτρισμός, Φυσικό Αέριο και Νερό	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5
Κατασκευές	25,3	24,9	24,1	24,2	24,2
Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Άλλων Ειδών	50,8	51,9	52,4	52,9	53,7
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	30,0	29,7	30,0	30,7	31,3
Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	18,2	18,6	19,0	19,4	19,9
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	12,8	13,2	13,7	14,0	14,4
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	12,5	12,9	13,8	14,5	15,1
Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	18,6	19,1	19,8	20,3	20,5
Εκπαίδευση	14,2	14,9	15,2	15,7	16,1
Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	10,7	11,0	11,2	11,5	11,8
Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	12,3	12,4	12,5	12,7	13,0
Ιδιωτικά Νοικοκυριά	5,0	5,5	6,1	6,7	7,4
ΣΥΝΟΛΟ	284,7	284,0	287,0	290,9	294,2

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ	1996	1997	1998	1999	2000
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία	10,2%	9,1%	9,1%	9,0%	8,6%
Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	0,4%	0,4%	0,5%	0,5%	0,4%
Ορυχεία και Λατομεία	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	14,8%	14,4%	13,8%	13,3%	13,0%
Ηλεκτρισμός, Φυσικό Αέριο και Νερό	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Κατασκευές	8,9%	8,8%	8,4%	8,3%	8,2%
Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Άλλων Ειδών	17,8%	18,3%	18,3%	18,2%	18,3%
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	10,5%	10,5%	10,5%	10,6%	10,6%
Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	6,4%	6,6%	6,6%	6,7%	6,8%
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	4,5%	4,7%	4,8%	4,8%	4,9%
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	4,4%	4,5%	4,8%	5,0%	5,1%
Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	6,5%	6,7%	6,9%	7,0%	7,0%
Εκπαίδευση	5,0%	5,3%	5,3%	5,4%	5,5%
Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	3,8%	3,9%	3,9%	4,0%	4,0%
Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	4,3%	4,4%	4,4%	4,4%	4,4%
Ιδιωτικά Νοικοκυριά	1,8%	1,9%	2,1%	2,3%	2,5%
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5
ΑΝΕΡΓΙΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ Ο. Ε. Π.

ΧΡΟΝΟΣ	ΑΝΕΡΓΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ Ο.Ε.Π.
1990	5.068	-18,8%	1,8%
1991	8.319	+64,1%	3,0%
1992	5.187	-37,6%	1,8%
1993	7.638	+47,3%	2,7%
1994	7.997	+4,7%	2,7%
1995	7.870	-1,6%	2,6%
1996	9.426	+19,8%	3,1%
1997	10.424	+10,6%	3,4%
1998	10.412	-0,1%	3,4%
1999	11.375	+9,2%	3,6%
2000	10.934	-3,9%	3,4%
2001 (Γεν-Απρ)	10.118	-20,6%	-

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 :

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΓΙΑ ΤΟ 2002**

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	%
1	Άνεργοι Δεκεμβρίου 2001	7.416	37,6%
2	Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα	3.173	16,1%
3	Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού	1.840	9,3%
3α	<i>Διευθυντές και πτυχιούχοι</i>	<i>1.610</i>	<i>8,2%</i>
3β	<i>Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς</i>	<i>202</i>	<i>1,0%</i>
3γ	<i>Υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες</i>	<i>28</i>	<i>0,1%</i>
4	Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους σε σχολές Μέσης Εκπαίδευσης	1.710	8,7%
5	Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)	1.628	8,3%
6	Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο (δημόσιες και ιδιωτικές)	1.366	6,9%
6α	<i>Διευθυντές και πτυχιούχοι</i>	<i>377</i>	<i>1,9%</i>
6β	<i>Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς</i>	<i>380</i>	<i>1,9%</i>
6γ	<i>Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και υπάλληλοι υπηρεσιών</i>	<i>602</i>	<i>3,1%</i>
6δ	<i>Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες</i>	<i>7</i>	<i>0,0%</i>
7	Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών	954	4,8%
8	Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου	504	2,6%
9	Επαναπατριζόμενοι	500	2,5%
10	Άλλοι	628	3,2%
	ΣΥΝΟΛΟ	19.719	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΑΘΕ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ
ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΚΩΔ *	Άνεργοι Δεκ 2001	Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών εξωτερικού	Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης	Απόφοιτοι δημόσιων τεχνικών σχολών	Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο ⁵	Άλλοι	ΣΥΝ.
1	216	295	-	-	203	-	714
	30,3%	41,3%	-	-	28,4%	-	
2	363	1.315	-	-	678	-	2.356
	15,4%	55,8%	-	-	28,8%	-	
3	585	202	-	105	381	-	1.273
	46,0%	15,9%	-	8,2%	29,9%	-	
4	926	-	417	-	250	11	1.604
	57,7%	-	26,0%	-	15,6%	0,7%	
5	1.069	23	-	190	352	305	1.939
	55,1%	1,2%	-	9,8%	18,2%	15,7%	
7	962	5	-	660	7	12	1.646
	58,4%	0,3%	-	40,1%	0,4%	0,7%	
8	457	-	-	-	-	70	527
	86,7%	-	-	-	-	13,3%	
9	1.986	-	-	-	-	-	1.986
	100%	-	-	-	-	-	

* Επεξηγήσεις κωδικών επαγγελματικών κατηγοριών :

- 1 : Διευθυντές
- 2 : Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3 : Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4 : Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5 : Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7 : Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8 : Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9 : Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

⁵ Περιλαμβάνει και τους αποφοίτους από το Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΘΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		ΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑ- ΣΤΑΣΗ		ΣΥΝΟ- ΔΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.
Διευθυντές	89	50,0%	89	50,0%	169
Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί	937	65,2%	501	34,8%	1.276
Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς	661	48,5%	701	51,5%	1.418
Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι	632	45,6%	755	54,4%	1.553
Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	722	19,1%	3.066	80,9%	3.681
Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες	-12	-0,8%	1.598	100,8%	1.582
Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές	-36	-5,4%	706	105,4%	568
Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	336	25,8%	964	74,2%	1.296
ΣΥΝΟΛΟ *	3.336	28,4%	8.404	71,6%	11.577

* : Περιλαμβάνει μικρό αριθμό ατόμων της επαγγελματικής κατηγορίας "Γεωργοί".

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ
ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2002

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	19.719
<i>Νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας</i>	<i>8.460</i>
<i>Ανεργοί Δεκεμβρίου 2001</i>	<i>7.416</i>
<i>Διακινούμενοι από ειδικότητα σε ειδικότητα</i>	<i>3.173</i>
<i>Ατομα που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας</i>	<i>170</i>
<i>Επαναπατριζόμενοι στην Κύπρο</i>	<i>500</i>
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	11.739
<i>Ζήτηση για αύξηση της παραγωγής</i>	<i>3.335</i>
<i>Ζήτηση για αντικατάσταση</i>	<i>8.404</i>
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	7.980
<i>Σύνολο ελλείψεων</i>	<i>4.725</i>
<i>Σύνολο πλεονασμάτων</i>	<i>5.058</i>
<i>Υπόλοιπη προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες (ανειδίκευτοι, διακόψαντες, διακινούμενοι και επαναπατριζόμενοι)</i>	<i>7.647</i>

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ 2002

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΝΕΜΕΤΑΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ
Λευκωσία	2.654	3.254	5.908	2.309
Λεμεσός	775	1.824	2.599	1.923
Λάρνακα	828	1.220	2.048	720
Αμμόχ.	1.494	613	2.107	266
Πάφος	389	736	1.125	547

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6
ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2002

ΚΩΔ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1	Διευθυντές και ανώτεροι λειτουργοί	61	597
2	Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί	341	1.259
3	Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς	580	490
4	Γραφείς, δακτυλογράφοι και ταμίες	254	471
5	Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	2.164	315
7	Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες	600	660
8	Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές	499	357
9	Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	222	909

Προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡ.
Ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό	3.974
Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα	3.173
Επαναπατριζόμενοι	500
ΣΥΝΟΛΟ	7.647

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ ΚΑΙ
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ 2002

Κ Ω Δ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΠΑΣΧΟ- ΛΗΣΗ 2001	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΛΛΕΙ- ΨΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΕΟΝΑ- ΣΜΑΤΩΝ
1	Διευθυντές και ανώτεροι λειτουργοί	6.148	1,0%	9,7%
2	Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί	31.030	1,1%	4,1%
3	Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς	33.794	1,7%	1,4%
4	Γραφείς, δακτυλογράφοι και ταμίες	42.022	0,6%	1,1%
5	Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	51.216	4,2%	0,6%
7	Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες	40.731	1,5%	1,6%
8	Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων	23.120	2,2%	1,5%
9	Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	33.850	0,7%	2,7%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 :
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1 :	Μεθοδολογία υπολογισμού Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού	3
2 :	Πληθυσμός κατά φύλο	8
3 :	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	9
4 :	Απασχόληση κατά τομέα	11
5 :	Ποσοστιαία μεταβολή απασχόλησης κατά τομέα	12
6 :	Κατανομή απασχόλησης κατά ευρύ τομέα	13
7 :	Ανεργία ως ποσοστό στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	14
8 :	Ανεργία κατά τομέα (Ιαν - Απρ)	15
9 :	Ανεργία κατά επαγγελματική κατηγορία (Ιαν - Απρ)	16
10 :	Ποσοστό ανεργίας 2001 (Ιαν - Απρ)	17
11 :	Αριθμός ξένων εργατών κατά τομέα	19
12 :	Προσφορά εργατικού δυναμικού για το 2001 και το 2002	22
13 :	Ποσοστιαία μεταβολή κατηγοριών προσφοράς	23
14 :	Κατανομή συνολικής προσφοράς για το 2002	24
15 :	Κατανομή της προσφοράς σε κάθε επαγγελματική κατηγορία	26
16 :	Κατανομή του ανειδίκευτου νεοεισερχόμενου εργατικού δυναμικού για το 2002	28
17 :	Κατανομή της ζήτησης κάθε επαγγελματικής κατηγορίας	30
18 :	Κατανομή της ζήτησης κατά τομέα	32
19 :	Συνοπτική προβλεπόμενη εικόνα Ισοζυγίου για το 2002	34
20 :	Αποτελέσματα Ισοζυγίου κατά επαρχία για το 2002	35
21 :	Πλεονάσματα και ελλείψεις κατά επαγγελματική κατηγορία για το 2002	37
22 :	Απασχόληση και ποσοστά ελλείψεων και πλεονασμάτων	38
23 :	Σημαντικότερες ελλείψεις για το 2002	55
24 :	Σημαντικότερα πλεονάσματα για το 2002	58

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 :
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1985), “Διερεύνηση των Επαγγελματικών Προθέσεων των Τελειοφοίτων Μαθητριών Σχολών Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (1984-85)”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Μεταλλοβιομηχανία”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Ένδυσης”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Υπόδησης”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Ξύλινων Επίπλων”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Επαγγελματικές Προθέσεις Απολυομένων Εθνοφρουρών Αποφοίτων Μέσης Παιδείας”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1988), “Μελέτη για τον Τομέα Κατασκευών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1988), “Εκτίμηση των Αναγκών Κατάρτισης στον Κλάδο των Τουριστικών Γραφείων”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1989), “Μελέτη για Εκτίμηση των Αναγκών Κατάρτισης σε Επαγγέλματα των Πωλητών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1989), “Διερεύνηση του Προβλήματος του Χαμηλού Ενδιαφέροντος των Νέων για Απασχόληση σε Τεχνικά Επαγγέλματα”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1989), “Εκτίμηση των Αναγκών Κατάρτισης του Ανθρώπινου Δυναμικού της Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας για την Περίοδο 1989-1993”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1990), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Ποτών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1991), “Αξιοποίηση του Οικονομικά Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (1991), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Τροφίμων”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1992), “Κύπριοι Διευθυντές: Κατάρτιση και Ανάπτυξη”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1992), “Οι Νέοι Απόφοιτοι και η Αγορά Εργασίας”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1995), “Αξιολόγηση της Επαγγελματικής Κατάστασης Καταρτισθέντων σε Εξ Υπαρχής Προγράμματα (1989-1992)”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1995), “Τα Εστιατόρια στην Κύπρο”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1995), “Η Τυπογραφία στο Κατώφλι του 2000”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1997), “Οι Νέοι Απόφοιτοι και η Αγορά Εργασίας : Μεταβολές και Τάσεις”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1997), “Ο Ρόλος και η Συμβολή της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως στον Επαγγελματικό Προσανατολισμό”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1998), “Οι Μικροεπιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Η Συμβολή του Ανθρώπινου Δυναμικού”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), “Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Ο Τομέας της Μεταποίησης”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), “Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Ο Τομέας των Κατασκευών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), “Οδοιπορικά Νέων Αποφοίτων Δημοσίων Σχολών Μέσης Παιδείας στην Αγορά Εργασίας της Κύπρου 1996-1998”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2000), “Οδοιπορικό Σταδιοδρομίας Νέων Αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Αγορά Εργασίας της Κύπρου 1996-1998”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2000), “Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Ο Τομέας των Υπηρεσιών”.

Γραφείο Προγραμματισμού, “Οικονομική Ανασκόπηση (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1986), “Survey on Graduating Students Abroad”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1988), “Labour Force and Migration Survey”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1990), “Απογραφή επιχειρήσεων 1989”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1994), “Απογραφή πληθυσμού 1992”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1996), “Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων (NACE Αναθ. 1)”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1997), “Απογραφή επιχειρήσεων 1995”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Δημογραφική έκθεση (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Community, Social and Personal Services Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Construction and Housing Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Economic Report (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Education Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Finance, Insurance, Real Estate and Business Services Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Hotels and Restaurants Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Industrial Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Labour Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Tourism, Migration and Travel Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Transport Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Wholesale and Retail Trade Statistics (ετήσια)”.